

2019

ÅRSRAPPORT

03	INNLEDNING
04	SPAREBANK 1-ALLIANSEN
06	ÅRSBERETNINGEN
16	HOVEDTALL
18	RESULTATREGNSKAP
19	BALANSE
21	KONTANTSTRØMOPPSTILLING
22	NOTER
52	REVISOR
55	ERKLÆRING FRA STYRET OG ADM. BANKSJEF
57	GAVER 2019
58	REDEGJØRELSE OM SAMFUNNSANSVAR
63	TILLITSVALGTE I SPAREBANK 1 MODUM

SpareBank 1 Modum leverte i 2019 sitt beste resultat i bankens 178 år lange historie og har i gjennom

året levert høy og lønnsom vekst både i privatmarkedet og bedriftsmarkedet. Veksten er godt fordelt i hele markedsområdet med spesielt god utvikling i Drammensregionen.

Oppkjøpet av EiendomsMegler Dahl AS og etablering av EiendomsMegler 1 Modum har gitt oss tilgang til et utvidet markedsområde. Vi definerer nå vårt primære markedsområde til å dekke kommunene Modum, Krødsherad, Sigdal, Øvre Eiker og Drammen. Vårt konsept og vår erfaring med bank- og eiendomsmegling har ført til at vi har kommet styrket ut i et marked med stor konkurranse og mange aktører.

Samfunnsansvar og bærekraft står sentralt i vår visjon og strategi. Arbeidet med å knytte dette nærmere vår kjernevirksomhet er intensivert i løpet av 2019. Som en konsekvens av dette lanserte vi akseleratorprogrammet ZURF i 2019. Et program for bedrifter som har potensiale og ambisjon om å ta sin virksomhet til neste nivå for å skape ytterligere verdier og flere lokale arbeidsplasser. Første versjon av dette programmet starter opp i februar 2020 med 3 deltagere (bedrifter).

14. september 2019 ble PSD2 innført i Norge. Med PSD2 må bankene åpne opp for at betalingstjenester kan utføres

utenfor nett-/mobilbanken, og av andre enn banken din. Dette gir våre kunder fleksibilitet i forhold til valg av leverandører, men utfordrer oss som bank i forhold til utradisjonelle aktører som kommer inn i et marked preget av allerede sterk konkurranse. Vi ser positivt på dette og mener at dette er en endring i riktig retning som gir nye muligheter og utvikling for kunder og vår bransje.

I 2019 har vi hatt ekstra fokus på områdene hvitvasking og GDPR (personvernforordning). Vi gjennomførte en stor samfunnsdugnad og innhentet gyldig legitimasjon og/eller kundeerklæringer på alle våre kunder. Dette var arbeidskrevende, men god kommunikasjon og stor velvilje fra våre kunder gjorde at vi ferdigstilte arbeidet innen den fristen Finanstilsynet satte.

Regulatoriske krav og myndighetenes skjerpelse av kapitalkrav til bankene har preget debatten i 2019. Lenge så det ut til at et forslag fra Finansdepartementet ville være gjeldende fra 31.12.19. Forslaget er ikke endret i innhold, men vil være gjeldende fra 31.12.22. Det betyr at vi har

bedre tid til å tilpasse oss nye kapitalregler og gjennomføre eventuelle tiltak.

Det gode resultatet i 2019 bidrar ytterligere til å styrke bankens evne til å møte utfordringer som nye kapitalkrav vil gi, samtidig som banken fortsetter sitt bidrag til verdiskapning og bærekraftig utvikling i de lokalsamfunnene vi er en del av. Bankens deltagelse med risikovillig utlånskapital, kapitalforvaltning og gavetildelinger har i 2019 styrket den lokale forankringen.

Vi ser frem til å jobbe videre med å utvikle vår virksomhet til beste for våre kunder, samarbeidspartnere og lokalsamfunn samtidig som vi konstaterer at vi har et godt grunnlag for sunn og lønnsom drift i årene som kommer.

Egil Meland
adm. banksjef

SPAREBANK 1 GRUPPEN OG SPAREBANK 1 UTVIKLING

SpareBank 1-alliansen er et bank- og produksamarbeid der SpareBank 1-bankene i Norge samarbeider gjennom de felleseide selskapene SpareBank 1 Gruppen og SpareBank 1 Utvikling DA.

SpareBank 1-alliansen er Norges nest største finansgruppering. Alliansen består av 14 selvstendige banker som er fullverdige leverandører av finansielle produkter og tjenester til privatpersoner, bedrifter og organisasjoner.

Kundene skal oppleve at SpareBank 1-alliansen er den beste på nærhet, lokal forankring

og kompetanse. Totalt har alliansen ca. 7000 medarbeidere, hvorav ca. 1200 er tilknyttet SpareBank 1 Gruppen og SpareBank 1 Bank-samarbeidet med datterselskaper.

SpareBank 1 Gruppen og SpareBank 1 Utvikling utgjør Alliansesamarbeidet. Hensikten med Alliansesamarbeidet er å levere attraktive produkter og tjenester med fokus på gode kundeopplevelser for å bidra til SpareBank 1-bankenes konkurransekraft og lønnsomhet, slik at de forblir sterke og selvstendige. Alliansesamarbeidets visjon er: Attraktiv for kundene og bankene.

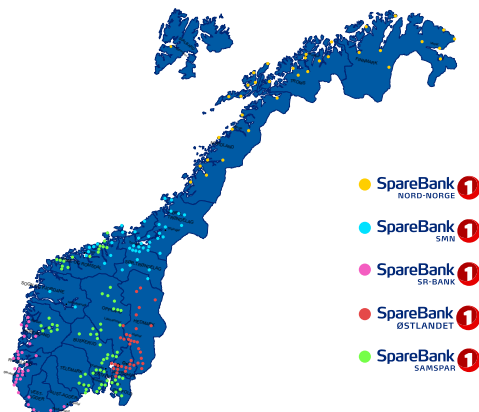
SpareBank 1 Utvikling leverer forretningsplattformer og felles forvaltnings- og utviklings-tjenester til alliansebankene som kunder, og bidrar til at felles utvikling og felles aktiviteter gir bankene stordrifts- og kompetansefordele. Selskapet eier og forvalter også alliansens immaterielle rettigheter under det felles merkevarenavnet SpareBank 1.

SpareBank 1 Utvikling utvikler og leverer felles IT-/mobilløsninger, merkevare- og markedsføringskonsepter, forretningskonsepter, kompetanse, analyser, prosesser, beste-praksis-løsninger og innkjøp.

Disse **14** selvstendige bankene utgjør SpareBank 1-alliansen

- SpareBank 1 BV
- SpareBank 1 Gudbrandsdal
- SpareBank 1 Hallingdal Valdres
- SpareBank 1 Lom og Skjåk
- SpareBank 1 Modum
- SpareBank 1 Nord-Norge
- SpareBank 1 Nordvest
- SpareBank 1 Ringerike Hadeland
- SpareBank 1 SMN
- SpareBank 1 SR-Bank ASA
- SpareBank 1 Søre Sunnmøre
- SpareBank 1 Telemark
- SpareBank 1 Østfold Akershus
- SpareBank 1 Østlandet

- SpareBank 1
NORD-NORGE
- SpareBank 1
SNN
- SpareBank 1
SR-BANK
- SpareBank 1
ØSTLANDET
- SpareBank 1
SANSØY

SpareBank 1
SR-BANK

18/19,5%

SpareBank 1
SMN

18 /19.5%

SpareBank 1
NORD-NORGE

18/19,5 %

SpareBank 1
ØSTLANDET

19/12,4 %

SpareBank 1
SAMSPAR

18/19,5 %

Alliansesamarbeidet

SpareBank 1 Banksamarbeidet DA

EiendomsMegler 1 Norge AS
SpareBank 1 Kundesenter AS
SpareBank 1 Verdipapirservice AS

SpareBank 1 Gruppen AS 9,6%

SpareBank 1 Forsikring AS (pensjon)
ODIN Forvaltning AS
LOfavør AS
Conecto AS
SpareBank 1 Portefølje AS
Confide AS
SpareBank 1 Factoring AS
SpareBank 1 Spleis AS
Fremtind Forsikring AS

Direkte eid av bankene

SpareBank 1 Kredittkort AS
SpareBank 1 Boligkreditt AS
SpareBank 1 Næringskreditt AS
SpareBank 1 Markets AS
SpareBank 1 Betaling AS
BN Bank ASA

SpareBank 1 Gruppen AS

SpareBank 1 Forsikring AS (pensjon)

ODIN Forvaltning AS

LOfavør AS

Conecto AS

SpareBank 1 Portefølje AS

Confide AS

SpareBank 1 Factoring AS

SpareBank 1 Spleis AS

Fremtind Forsikring AS

SpareBank 1

Conecto

LOfavør

SpareBank 1

Årsberetning

SpareBank 1 Modum er en betydelig og aktiv samfunnsaktør i Modum og blir mer og mer synlig også i Øvre Eiker og Drammen. Banken er levende opptatt av det som skjer i regionen, og gjennom samfunnsengasjement ønsker banken å stimulere til økt verdiskapning. Engasjement overfor kunder, bankens region og egne ansatte er verdier som preger virksomheten. Banken er engasjert og opptatt av at bankens kunder skal lykkes, hvordan regionen utvikler seg samt at bankens ansatte skal ha interessante og utviklende arbeidsoppgaver.

Konsernet SpareBank 1 Modum består av morbanken og datterselskapet Eiendomsmegler 1 Modum AS. SpareBank 1 Modum har i mange år drevet eiendomsmeglervirksomhet som et viktig bidrag til en helhetlig leveranse til kundene. I 2019 kjøpte banken de resterende 29,5 % av aksjene i Eiendomsmegler Dahl AS samt overtok vår andel av Eiendomsmegleren Ringerike Hadeland AS. Denne satsingen har gitt SpareBank 1 Modum tilgang til et større marked og et bedre grunnlag for å sikre god vekst også i fremtiden.

Økonomiske hovedtrekk:

Forretningskapitalen er 14,0 milliarder kroner
 Forvaltningskapitalen er 10,0 milliarder kroner
 Utlånsvekst inkl. avlastning til SpareBank 1
 Boligkreditt 9,6 %
 Innskuddsvekst 5,7 %
 Konsernresultat etter skatt er 153,9 millioner kroner
 Egenkapitalavkastning konsern 12,1 %
 Ren kjernekapitaldekning morbank 19,5 %

Tallene i beretningen er knyttet til morbanken dersom annet ikke er opplyst.

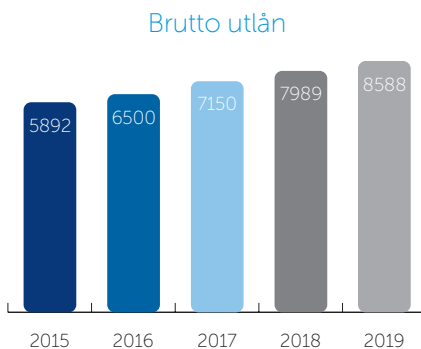
SpareBank 1 Modums utvikling

2019 var preget av sterk konkurranse i utlånsrenter på boliglånsmarkedet, og stor utbyggingsaktivitet i bankens kjerneområde. Norsk økonomi har vært i bedring de siste årene og veksten holdes oppe av fortsatt lave renter, en svært svak kronekurs, og stabil lav arbeidsledighet. Norges Bank hevet renten tre ganger i 2019 hvor markedet og således SpareBank 1 Modum fulgte videre opp med tre renteøkninger. Renteøkningene forsvaret

seg gjennom økte pengemarkedsrenter gjennom 2019, samt den generelle markedssituasjonen. SpareBank 1 Modum leverte sitt beste resultat noensinne med en økning på kr 87,8 mill. kroner sammenlignet med 2018. Økningen er i hovedsak knyttet til netto resultat fra finansielle investeringer på 47,6 mill. kroner og ekstraordinært utbytte på 25 mill. kr fra felles-eide selskaper. I 2019 fortsetter banken å øke inntekter som følge av høyere salgsaktivitet på forretningsområder som finans og forsikring, men også gjennom kredittvekst i privat- og bedriftsmarkedet.

Den digitale utviklingen og kundenes forventning til bedre produkter og tekniske løsninger har løftet bankens fokus på innovasjon og utvikling. Bankens eierskap i SpareBank 1 Gruppen og SpareBank 1 Utvikling DA sikrer tilgang til en konkurransedyktig produktbredde og digitale løsninger med høy kvalitet. Dette strategiske eierskapet gjør at banken er godt posisjonert til å møte en sterkere relasjonsmessig og digital konkurranse fra andre banker, nye Fintech- og Techfinselskaper, samt andre tredjepartsaktører i nye økosystemer som treffer banken i alle kanaler og på de plattformer bankens kunder bruker. Denne konkurransen har eskalert og vil eskalere som et resultat av at EUs betalingsdirektiv PSD2 ble gjort gjeldende fra september 2019.

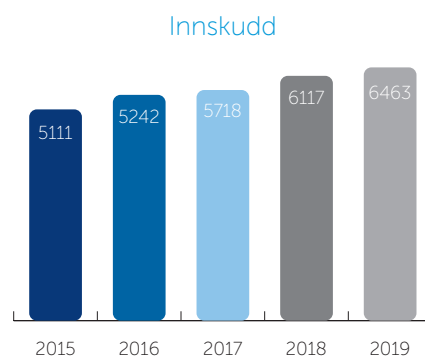
SpareBank 1 Modum har i 2019 en god utvikling innen de fleste forretningsområder. Utvikling av organisasjonen med fokus på kompetanse og CRM-integrasjon bidrar kontinuerlig til bedre responshåndtering, relevans og tilgjengelighet for bankens kunder. Veksten i per-

sonmarkedet på 9,9 % er hovedsakelig hentet i bankens primære markedsområder. Banken øker sine markedsandeler i Eiker og Dram-

mensregionen, samtidig som markedsandelen i Modum opprettholdes. Bedriftsmarkedet har en vekst i 2019 på 8,0 %.

Lange perioder med lave renter påvirker over tid innskuddsmarkedet hvor kunder søker større avkastning på sparemidler. Renteøkninger gjennom 2019 også på innskuddssiden har medført et større markedsfokus på risikofri avkastning. I dette bildet har banken allikevel hatt en god innskuddsvekst. Bankens inn-

skuddsdekning defineres derfor fortsatt å være på et tilfredsstillende nivå. Privatmarkedet oppnådde en vekst på 6,4 %, mens bedriftsmarkedet hadde en økning på 4,6 %. Med flate rentebaner inn i 2020 er det forventning om et mer normalisert, men konkurransepreget innskuddsmarked.

Provisjoner fra lån overført SpareBank 1 Boligkreditt utgjorde samlet 25,8 mill. kroner (24,1 mill. kroner). Provisjonsinntektene fra selskapet har økt med bakgrunn i økt overført volum og høyere margin på boliglån. Andre provisjonsinntekter økte med 4,5 mill. kroner i 2019 som er et resultat av høyere salgsaktivitet spesielt i forretningsområdene forsikring og finans, men også innen betalingsformidling som et resultat av høy kundevekst.

Aksje- og rentemarkedet har vist en positiv utvikling i 2019. Det gjenspeiles i verdiutvikling på bankens verdipapirbeholdning og avkastning på finansielle eiendeler.

Banken er godt kapitalisert og har en tilfredsstillende finansiering. Bankens solide finansielle stilling legger et godt grunnlag for å møte regulatoriske krav, sterk konkurranse og omstellingsbehov i tiden som kommer.

Risikostyring

Kjernevirksomheten til banknæringen er å skape verdier gjennom å ta bevisst og akseptabel risiko. Risikostyringen i SpareBank 1 Modum skal støtte opp under bankens strategiske utvikling og måloppnåelse, og samtidig sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning.

For å sikre en hensiktsmessig og effektiv prosess, har styret vedtatt rammebetingelser, som ivaretar bankens behandling og oppfølging av de risikoområder som er knyttet til bankens forretningsdrift. Bankens strategi, policy for risikostyring og underliggende strategier for hvert risikoområde oppdateres årlig. Dette setter rammer slik at SpareBank 1 Modum drives med et moderat risikonivå innenfor bankens forretningsområder.

Konsernets risikostyring følger bankens risikostyring.

Styret mottar og gjennomgår med administrasjonen løpende rapporter over bankens risikoeksponeringer, samt virksomheten sett opp mot interne og eksterne rammer. Banken er i hovedsak eksponert for kreditt risiko, markeds- og likviditetsrisiko, samt operasjonell risiko.

Finansiell framskrivning

Med utgangspunkt i det strategiske målbildet og forretningsplanen utarbeides det en framskrivning av forventet finansiell utvikling for de neste tre årene. I tillegg gjennomføres det en framskrivning av en situasjon med et alvorlig økonomisk tilbakeslag. Formålet med framskrivningen er å beregne hvordan den finansielle utviklingen i aktiviteter og makroøkonomi påvirker bankens finansielle utvikling, herunder egenkapitalavkastning, finansieringssituasjon og kapitaldekning.

Kreditt risiko

Det er styrets policy at SpareBank 1 Modum skal ha en moderat kreditt risiko. Kreditt risiko defineres som risiko for tap som følge av kundens eller andre motparters manglende evne og/eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser overfor banken.

Samlet sett har banken i 2019 hatt en utvikling i vekst som ligger høyere enn den generelle

kredittveksten i Norge. Kvaliteten i personmarkedsporteføljen vurderes som meget god, og utviklingen er stabil. Lavt rentenivå, lav arbeidsledighet og moderat stigning i boligpriser påvirker porteføljen positivt ved å opprettholde kundenes gjeldsbetjeningssevne samtidig som sikkerhetsverdiene øker. Lån til privatmarkedet ytes på bakgrunn av kredittscoring kombinert med en individuell vurdering av tilbakebetalingsevnen hvor det er tatt høyde for en «normalrentebelastning».

Banken yter i liten grad kreditt uten sikkerhet, og majoriteten av lånene i privatmarkedet ligger innenfor 80 % av forsvarlig verdigrunnlag på bolig. Dette sammen med det faktum at 82,8 % av bankens brutto utlån er til kunder i bankens primær- og sekundærrområde, gjør at kreditt risikoen i boliglånporteføljen anses å være lav. Det forventes fortsatt utlånsvekst i 2020. Sikkerhetsdekningen er god, noe som fortsatt tilsier en begrenset tapsrisiko for banken.

Bankens kreditt eksponering innen næringsvirksomhet er størst mot næringseiendom og eiendomsprosjekter hvor engasjementet er sikret med pant i fast eiendom og hvor belåningsgraden er gjennomgående moderat, sett opp mot sikkerhetsverdiene. Kvaliteten i bedriftsmarkedsporteføljen vurderes også som god. Banken legger vekt på å ha tette relasjoner til sine næringskunder.

Styret har som målsetting at lån til næringsvirksomhet ikke skal utgjøre mer enn 20 % av bankens samlede utlån. Pr 31.12.19 utgjør andelen 17,2 % målt ved brutto utlån. Styret overvåker løpende bankens eksponering innenfor ulike bransjer, samt størrelsen på enkeltengasjementer. Selv om det også innenfor næringssegmentet for en stor del er gitt utlån/kreditt mot sikkerhet i fast eiendom, representerer utlån til næringsvirksomhet en høyere risiko enn utlån til privatmarkedet. Utviklingen i kredittporteføljen følges opp blant annet via misligholdsrapporter, kvartalsvise engasjementsgjennomganger og risikoreporter. Tiltak og fokusområder vurderes løpende med bakgrunn i utviklingen i tallmaterialet.

Kreditt risiko anses å være det viktigste risikoområdet i bankens virksomhet. Det har de

siste årene vært lave tap på utlån og banken følger aktivt opp løpende engasjementer. Kreditter besluttes i henhold til bankens bevilgningsreglement. Overvåking av kreditt risikoen skjer gjennom risikoklassifiseringssystem utviklet i samarbeid med SpareBank 1 Gruppen. Tapsutviklingen er avhengig av den økonomiske utviklingen i Norge generelt og i bankens markedsområde spesielt. 66,3 % av bankens utlån var ved siste årsskifte klassifisert i svært lav eller lav risikoklasse. Det er sannsynlig at banken vil oppleve en viss økning i tap i kommende perioder. Banken er forberedt på dette, både inntjenings- og soliditetsmessig, og styret vurderer kredittkvaliteten som generelt stabil og god.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisikoen defineres som risiko for at banken ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige økte kostnader i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av høyere finansieringskostnader.

Styret har vedtatt en strategi for likviditetsstyring. Likviditetsstyringen bygger på konservative rammer og gjenspeiler bankens moderate risikoprofil. Den blir gjennomgått minimum en gang i året. Strategien inneholder konkrete rammer og styringsparametere, retningslinjer for diversifisering og retningslinjer for rapportering. Inkludert er også en beredskapsplan for likviditet. I forbindelse med ICAAP-prosessen foretas det også stresstestanalyser av likviditetsrisikoen.

Banken reduserer sin likviditetsrisiko gjennom spredning av innlånene fra ulike innlånskilder og med ulike forfallstidspunkter. Bankens utlån finansieres i hovedsak med kundeinnskudd og langsiktig verdipapirgjeld.

Innskudd fra kunder er bankens viktigste finansieringskilde. Innskuddsdekningen målt som innskudd i % av brutto utlån viser en svak reduksjon og er 75,3 % (76,6 %). Banken har en ramme som sier at innskuddsdekningen ikke skal være under 70 %.

Overføring av godt sikrede boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt AS bidrar til å dempe finan-

sieringsbehovet og dermed likviditetsrisikoen. I løpet av 2019 økte banken overførte lån med 494 mill. kroner.

Utviklingen i innskuddsdekningen og likviditet følges løpende av administrasjonen, og rapporteres til styret.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for tap som skyldes endringer i observerbare markedsvariabler som renter, valutakurser og verdipapirkurser. Markedsrisiko oppstår hovedsakelig i bankens investeringer i obligasjoner, sertifikater, aksjer og egenkapitalbevis, og som følge av aktiviteter som utføres for å understøtte bankdriften, som finansiering og rentehandel.

Styring av markedsrisiko skjer gjennom detaljerte rammer for blant annet investeringer i aksjer, obligasjoner og posisjoner i rente- og valutamarkedene. Rammene blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum en gang i året. Risikostørrelsen overvåkes løpende og følges opp gjennom periodevise rapporter til styret. Banken benytter et markedsledende verdipapirsystem for å styre og kontrollere bankens markedsrisiko.

Renterisiko oppstår hovedsakelig fra fastrenteutlån og investeringsporteføljen. Det er vedtatt maksimale grenser for den totale renterisikoen banken skal eksponeres mot. Renterisikoen er uttrykt i form av en effekt målt i kroner ved to prosentpoeng endring av verdien på renteinstrumentene.

Som et ledd i den løpende likviditetsstyringen har SpareBank 1 Modum behov for å disponere en beholdning av verdipapirer som kan benyttes på flere måter for å regulere bankens behov for likviditet og som grunnlag for sikkerhetsstillelse i Norges Bank.

SpareBank 1 Modums beholdning av obligasjoner, aksjer, aksjefond og egenkapitalbevis utgjorde pr 31.12.19 957,3 mill. kroner (844,2 mill. kroner). Av det totale beløpet utgjør obligasjoner 528,3 mill. kroner, for det meste OMF-er og andre obligasjoner med lav risiko. Formålet med denne beholdningen er primært å tilfredsstille retningslinjer til likviditets-

reserver, samt å plassere overskuddslikviditet. Strategiske og langsiktige investeringer utgjør 406,6 mill. kroner. Av de langsiktige investeringer utgjør 87,2 % investeringer i selskaper i SpareBank 1-alliansen. Omløpsaksjer, egenkapitalbevis og aksjefond utgjør 22,3 mill. kroner. Risikoen for bankens samlede beholdning anses som lav.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko kan defineres som risiko for tap som følge av:

- Mennesker: brudd på rutiner/retningslinjer, manglende kompetanse, uklar policy, strategi eller rutiner, interne misligheter
- Systemer: svikt i IKT og andre systemer
- Eksterne årsaker: kriminalitet, naturkatastrofer, andre eksterne årsaker

Operasjonell risiko representerer både på kort og lang sikt en trussel som kan medføre en vesentlig kostnad. Prosessen for styring av operasjonell risiko i SpareBank 1 Modum skal i størst mulig grad hindre at ingen enkelt-hendelse forårsaket av operasjonell risiko skal kunne skade bankens stilling i alvorlig grad. Banken har en moderat risikoprofil for operasjonell risiko og arbeider kontinuerlig med risikoreduserende tiltak.

Kapitalstyring

Styret har vedtatt en målsetting for banken på minimum 15,5 % ren kjernekapitaldekning, og samlet kapitaldekning på minst 19,0 % pr 31.12.2019. Bankens mål for kapital ligger over regulatoriske krav. Kapitalstyring skal sikre at SpareBank 1 Modum balanserer forholdet mellom:

- En effektiv kapitalanskaffelse og kapitalanvendelse i forhold til bankens strategiske mål og vedtatte forretningsstrategi
- Konkurransedyktig egenkapitalavkastning
- En tilfredsstillende kapitaldekning ut fra valgt risikoprofil og de til enhver tid gjeldende krav fra myndigheter og markedsaktører
- Konkurransedyktige vilkår og en langsiktig god tilgang på innlån i kapitalmarkedene
- Utnyttelse av vekstmuligheter i bankens definerte markedsområde
- At ingen enkelthendelser skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad

Det utarbeides en kapitalplan for å sikre en langsiktig og effektiv kapitalstyring. Disse prognosene tar hensyn til forventet utvikling i de neste årene, samt en situasjon med et alvorlig økonomisk tilbakeslag over flere år. Et viktig verktøy for å analysere en situasjon med et alvorlig økonomisk tilbakeslag, er bruken av stresstester. Det gjøres stresstester av enkeltfaktorer og scenarioanalyser hvor banken utsettes for ulike negative makroøkonomiske hendelser gjennom flere år. SpareBank 1 Modum har i tillegg utarbeidet beredskapsplaner på likviditets- og kapitaldekningsområdet for i størst mulig grad å kunne håndtere slike kriser dersom de skulle oppstå. Banken rapporterer kapitaldekning etter Standard-metoden.

Finansdepartementet offentliggjorde 5. desember 2019 at CRR/CRD IV-regelverket ville tre i kraft fra 31. desember 2019. I ikrafttredelsen medførte at Basel 1-gulvet ble opphevet, og den såkalte SMB-rabatten del 1 ble innført. SpareBank 1 Modum fikk en effekt på ca. 0,6 prosentpoeng ved innføring av SMB-rabatten. For SpareBank 1 Modum som ikke er en IRB-bank får opphevelsen av Basel 1-gulvet ingen effekt på morbank nivå, men forholdsmessig konsolidert kapitaldekning fikk en effekt på ca. 1,1 prosentpoeng pga. konsolidering av SpareBank 1 Boligkreditt AS som har IRB godkjenning. 11. desember 2019 kom Finansdepartementet med endringer i bankens kapitalkrav i forbindelse med innføringen av CRR/CRD IV-regelverket i Norge. For SpareBank 1 Modum, som ikke er en IRB-bank, er konsekvensen at kravet til systemrisikobuffer øker fra 3 % til 4,5 % fra 31. desember 2022. SpareBank 1 Modum har to år å tilpasse seg økningen i systemrisikobuffer.

I tillegg til effekt av SMB-rabatten har et solid resultat for 2019 tilført selskapet kapital. Bankens rene kjernekapitaldekning og kjernekapitaldekning er 19,5 %, mens total kapitaldekning er 21,2 %. Bankens mål på ren kjernekapitaldekning på 15,5 % og total kapitaldekning på 19 % nås ved utgangen av 2019 med god margin. Videre tilfredsstiller SpareBank 1 Modum det gjeldende kombinerte minimums- og bufferkravet på 12,5 % pluss Pilar 2-kravet på 2,5 %, samlet 15,0 % ren kjernekapitaldekning ultimo 2019.

Forholdsmessig konsolidert utgjør ren kjernekapitaldekning 19,1 %, kjernekapitaldekning 19,5 % og total kapitaldekning 21,3 %. Økningen fra fjoråret skyldes innføringen av CRR/CRD IV-regelverket og gode resultater. Det vises for øvrig til redegjørelse om kapitaldekning i note 27.

Banken har ved utgangen av 2019 en solid finansiell stilling, og er godt posisjonert i forhold til konkurrenter. SpareBank 1 Modum vil fortsette å bygge kapital fremover, og evt. utstede fondsobligasjon ved behov og gjennom dette sikre at banken opprettholder god soliditet og tilfredsstillende eventuelle økende krav..

Samfunnsansvar

Informasjon om konsernets arbeid for å ivareta sitt samfunnsansvar er beskrevet i temakapittel i årsrapporten, «Samfunnsansvar». Her finnes også opplysninger om arbeidsmiljø, likestilling og tiltak i forhold til ytre miljø

Prinsipper for god selskapsledelse

God virksomhetsstyring i konsernet omfatter de verdier, mål og overordnede prinsipper som banken styres og kontrolleres etter for å sikre innskytternes og andre gruppers interesser i banken. Banken ble etablert i 1841 og har siden påtatt seg sin del av ansvaret for en god utvikling av nærområdet både i sin ordinære bankdrift, men også ved aktivt å støtte opp om god næringsutvikling.

Bankens visjon er: «Vi hjelper mennesker å nå sine mål og realisere sine drømmer».

Bankens forretningsidé er:

- Være en selvstendig, lokalorientert bank for kunder i Modum, Øvre Eiker, Drammen og nærliggende områder.
- Dekke samlet behov for finansielle tjenester til privatpersoner, små- og mellomstore bedrifter, landbruk, offentlig sektor, lag og foreninger
- Etablere nære og langvarige kunderelasjoner gjennom kompetente, forandringsvillige

medarbeidere med eget krav til kvalitet og høyt etisk nivå.

- Gjennom god lønnsomhet og soliditet bidra til utvikling av næringsliv, kultur og idrett.

SpareBank 1 Modum er en selveid finansinstitusjon. Sammensetningen av de styrende organer er regulert i Lov om Finansieringsforetak, en felles lov for finansforetak i Norge. Loven er styrende for bankens selskapsrettslige forhold. Bankens øverste organ er generalforsamlingen, som består av ni representanter valgt av innskytterne og tre representanter valgt av de ansatte. Generalforsamlingen velger bankens styre.

Etter at det kom forskrifter med krav om godtgjørelses-, revisjons- og risikoutvalg, er det vedtatt at bankens styre også skal fungere som godtgjørelses-, revisjons- og risikoutvalg.

Regnskapet revideres av revisjonsselskapet Deloitte AS ved statsautorisert revisor Henrik Woxholt.

Resultatutvikling

Alle opplysninger gjelder morbanken der det ikke er spesifisert at opplysningene gjelder konsernet.

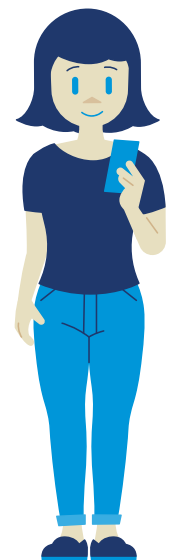
SpareBank 1 Modum oppnådde i 2019 et resultat på 186,1 mill. kroner (98,3 mill. kroner) og en avkastning på egenkapitalen på 15,3 %

(9,2 %). Økningen er i hovedsak knyttet til avkastning på finansielle investeringer og ekstraordinære utbytter fra felleseide selskap i 2019.

Netto renteinntekter

Netto renteinntekter i 2019 utgjorde 169,1 mill. kroner (143,7 mill. kroner). I forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjorde rentenettoen i 2019 1,8 % (1,7 %). 2019. Økningen i netto renteinntekter forklares med god utlåns- og innskuddsvekst innen person- og bedrifts-

markedet, samt flere reprisinger i løpet av 2019 som har vært positive for marginene.

Netto provisjonsinntekter og andre inntekter

Netto provisjonsinntekter og andre inntekter utgjorde pr 31.12.2019 66,1 mill. kroner (61,1 mill. kroner). Netto provisjonsinntekter økte med 5,6 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak høyere provisjonsinntekter fra boligkredittelskapet grunnet vekst i overført portefølje, samt positiv utvikling i øvrige provisjonsinntekter som følge av høyere salgsaktivitet på forretningsområder som finans og forsikring. Andre inntekter består i hovedsak av leieinntekter på fast eiendom.

Netto resultat fra finansielle eiendeler

Samlet avkastning på finansielle eiendeler ble 107,5 mill. kroner (30,5 mill. kroner). Mottatt utbytte økte med 28,4 mill. kroner. Ekstraordinært utbytte fra tilknyttet selskap utgjorde 25 mill.kr. Det ekstraordinære utbyttet er mottatt i forbindelse med fusjonen mellom SpareBank 1 Skadeforsikring og DNB skadeforsikring, samt DNBS oppkjøp fra 20 % til 35 % eierandel i Fremtind Forsikring AS. Netto resultat fra finansielle investeringer økte med 48,6 mill. kroner. Økningen er et resultat av positiv verdistigning i aksjeporteføljen, salg av aksjer i BN Bank ASA (eierskap indirekte gjennom Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS) og SpareBank 1 Næringskreditt AS der en gevinst på til sammen 35,4 mill. kr er inntektsført, samt at det inntektsført en gevinst ved fusjonen av EiendomsMegler 1 Modum (tidl. Eiendomme-glerer Dahl AS) og vår andel av Eiendomsme-gleren Ringerike Hadeland AS. 22.02.2019 kjøpte SpareBank 1 Modum ytterligere 15 % av Eiendomsme-gleren Ringerike Hadeland AS, og eide totalt 30 % av selskapet etter transaksjonen. Eierandelen reflekterte andelen av meglerforetakets virksomhet i vårt markeds-område. Oppkjøpet ble foretatt med intensjon om å fisjonere ut virksomheten i Vikersund, Hokksund og Mjøndalen for å etablere eget eiendomsme-glerforetak, for videre å fusjone-re selskapet med EiendomsMegler 1 Modum AS (tidl. Eiendomsme-glerer Dahl AS). Fisjonen er gjennomført med regnskapsmessig virkning fra 01.03.2019. Alle transaksjoner, inntekter og kostnader knyttet til de eiendelene, rettighe-tene og forpliktelsene som EiendomsMegler

1 Modum AS overtok ved fisjonen er tilordnet EiendomsMegler 1 Modum AS fra dette tids-punktet. I morbanken er dette regnskapsmes-sig behandlet som en transaksjon og effekten ble inntektsføring av gevinst på 4,2 mill. kr

Eierandeler i felleskontrollert virksomhet

Samarbeidende SpareBanker Bankinvest AS er avvirket i 2019. 28.02.2019 ble det inngått en avtale om endret eiermodell i BN Bank ASA. I forbindelse med transaksjonene solgte Spare-Bank 1 Modum alle aksjene i BN Bank ASA og har ikke lenger eierinteresser i selskapet.

Banken har eierandeler i Samarbeidende Spa-rebanker AS. Selskapets aktivitet er å ivareta SamSpar-bankenes eierinteresser i SpareBank 1 Gruppen AS. Investeringene er i morselska-pet verdsatt til kostpris.

SpareBank 1 Gruppen AS har rapportert et po-sitivt resultat etter skatt i 2019 på 1 502 mill. kroner. Oppskrivning av livselskapets eiendom-sportefølje i juni samt gode finansinntekter i forsikring drar resultatet opp. På den andre siden er forsikringsresultatet i Fremtind AS ves-sentlig svakere enn i 2018. Dette skyldes i ho-vedsak høyere skadeutbetalinger, høyere kost-nader og lavere avvirkingsgevinster. SpareBank 1 Forsikring har også foretatt store admini-strasjonsavsetninger på slutten av året. Annualisert egenkapitalavkastning ble 15,8 % mot 18,6 % i 2018. Samarbeidende Sparebanker AS har en eierandel i SpareBank1 Gruppen AS på 19,5 %, mens bankens eierandel i Samarbeidende Spa-rebanker AS utgjør 7,50 %. Konsernet har inn-tektsført sin andel av resultatet i Samarbeiden-de Sparebanker med 53,3 mill. kroner.

Bokført kostpris på SpareBank 1 Modums in-vestering i Samarbeidende Sparebanker AS utgjorde ved årsskiftet 69,3 mill. kroner, mens bankens andel av egenkapitalen i Samarbei-dende Sparebanker AS var 129,1 mill. kroner.

Siden investeringene i Samarbeidende Spa-rebanker AS er verdsatt til kostpris i morselska-pet, blir bankens resultatandel i disse selska-pene ikke regnskapsført. Mottatt utbytte fra de nevnte selskap i 2019 på 49,8 mill. kroner inkludert ekstraordinært utbytte på 25 mill. kr. (21,5 mill. kroner) er inntektsført.

Fusjon av forsikringsvirksomheten

– hendelse etter balansedagen

Fusjonen mellom SpareBank 1 Skadeforsikring og DNB Forsikring AS ble gjennomført med regnskapsmessig virkning fra 1. januar 2019 med SpareBank 1 Skadeforsikring som overtagende selskap. SpareBank 1 Gruppen AS har en eierandel på 65 % og DNB ASA 35 % i Fremtind Forsikring AS. Det vises til vårt 1. kvartalsregnskap 2019 for de regnskapsmessige og likviditetsmessige konsekvenser av denne transaksjonen.

Fremtind Forsikring AS fikk 02.09.2019 tillatelse av Finanstilsynet til å drive livsforsikringsvirksomhet gjennom sitt heleide datterselskap Fremtind Livsforsikring AS. Personrisikoforsikringene fra SpareBank 1 Forsikring og DNB Livsforsikring, samt de bedriftsbetalte personrisikoforsikringene fra SpareBank 1 Forsikring, ble overført til Fremtind Livsforsikring 1. januar 2020.

Fisjonen vil øke egenkapitalen for SpareBank 1 Gruppen på konsernnivå. Majoriteten (SpareBank 1-bankene og LO) sin andel av denne økningen er ca. 1,7 mrd. kroner. SpareBank 1 Modum sin andel av dette utgjør 24,9 mill. kr (1,46 %) og vil inntektsføres i første kvartal 2020. SpareBank 1 Gruppen AS (morselskapet) vil få en skattefri gevinst på 937 mill. kroner som følge av denne fisjonen. SpareBank 1 Gruppen AS sitt utbyttegrunnlag øker tilsvarende denne gevinsten. SpareBank 1 Modum sin andel av et eventuelt utbytte (1,46%), utgjør 13,7 mill. kr.

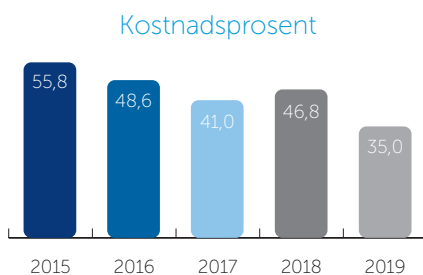
DNB har en opsjon på å kjøpe seg opp fra 35 % til 40 % i Fremtind Forsikring AS innen 31. mars 2020. Hvis DNB utøver opsjonen vil SpareBank 1 Gruppen AS (morselskapet) få en gevinst på ca. 890 mill. kroner. SpareBank 1 Gruppen AS sitt utbyttegrunnlag øker tilsvarende denne gevinsten.

Utøvelse av opsjonen vil også medføre en økt egenkapital for SpareBank 1 Gruppen på konsernnivå. Majoriteten (SpareBank 1-bankene og LO) sin andel av den økningen vil være ca. 590 mill. kroner. SpareBank 1 Modum sin andel av dette utgjør 8,6 mill. kr (1,46 %)

Driftskostnader

Sum driftskostnader i 2019 utgjorde 119,8 mill. kroner (110,2 mill. kroner). Personalkostnader utgjør 51,5 prosent av de totale driftskostnadene. Økningen i driftskostnadene er knyttet til økning i årsverk og kostnader til sentralisert IT/utvikling. Digitalisering av banktjenester medfører at kostnadene til IT-drift og systemutvikling forventes å øke fremover, men samtidig gi effektiviseringsgevinster på sikt.

Målt i forhold til totale inntekter utgjorde driftskostnadene pr. 31.12.2019 35,0 % (46,9 %). Ekstraordinært utbytte fra SpareBank 1 Gruppen og gevinst ved salg av BN Bank ASA bidrar til ekstra lav kostnadsprosent. Uten disse

engangspostene er kostnadsprosenten 42,3 %. SpareBank 1 Modum har mål om en synkende kostnadsprosent, og dette målet er nådd også når man ser bort ifra engangsinntektene.

Tap og mislighold

Årets netto tap på utlån og garantier er 6,8 mill. kroner (0,3 mill. kroner). Endring i individuelle nedskrivninger økte med 2,3 mill. kroner (4,3 mill. kroner). Gruppevis nedskrivninger økte med 4,0 mill. kroner. Sum individuelle og gruppevis nedskrivninger på utlån utgjorde 27,5 mill. kroner (21,2 mill. kroner). Brutto misligholdte utlån over 90 dager utgjorde pr. 31.12.2019 26,2 mill. kroner (12,7 mill. kroner) tilsvarende 0,2 % (0,1 %) av brutto utlån inkl. volum overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Taps- og misligholdssituasjonen er spesifisert i note 16. Etter styrets vurdering er bankens kredittrisiko moderat.

Resultatet for 2019 i konsern

Det er morbanken som utgjør de vesentlige resultatpostene i konsernregnskapet. Datterselskapet er konsolidert inn i konsernregnskapet med både inntekter og kostnader. Trans-

aksjoner mellom selskapene blir eliminert. I morbanken er datterselskapene regnskapsført etter kostmetoden.

Investeringene i felleskontrollerte selskaper er i konsernet regnskapsført etter egenkapitalmetoden, mens det i morbanken er inntektsført etter kostmetoden. Endringen fra kostmetoden til egenkapitalmetoden for felles kontrollert virksomhet ble gjennomført i andre kvartal 2019. Sammenligningstall er omarbeidet (jfr. note 5) Hovedårsaken til reduksjonen i konsernresultatet skyldes netto resultat fra finansielle investeringer (jfr. note 9). Gevinsten fra salg av BN Bank ASA er inntektsført i 2019 ved realisasjon i morselskapet, mens verdiendringene i BN Bank ASA er tatt inn løpende i konsernregnskapet og allerede ført mot egenkapitalen. I tillegg er det ved oppkjøp av EiendomsMegler 1 Modum AS (tidl. EiendomsMegler Dahl AS) totalt bokført en goodwill på 36,0 mill. kr i konsernet. Goodwill avskrives over 5 år (jfr. note 14). Dette er hovedårsaken til at resultatet i konsernet er lavere enn resultatet i morbanken

Årsoverskudd og disponeringer

Etter fradrag av skatt med 30,0 mill. kroner (26,4 mill. kroner), ble resultatet av ordinær drift 186,1 mill. kroner (98,3 mill. kroner). Styret er meget godt tilfreds med resultatet for 2019. Banken har oppnådd god vekst i et konkurranseutsatt marked.

Under henvisning til lov om årsregnskap mv. § 3-3a, bekrefter styret at forutsetningene om fortsatt drift er til stede, og at årsregnskapet er satt opp under denne forutsetning.

Årsoverskudd av ordinær drift etter skatt er 186,1 mill. kroner.

Styret foreslår følgende disponeringer:

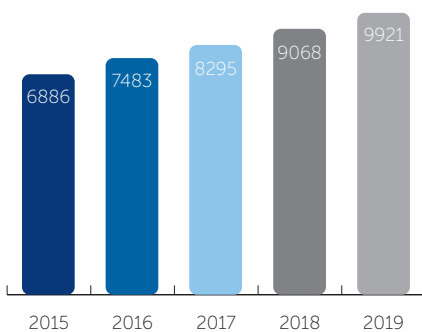
Overført til sparebankens fond	kr. 171,1 mill.
Overført til gavefond	kr. 15,0 mill.
Sum disponert	kr. 186,1 mill.

Balanse

Forvaltningskapitalen var ved utgangen av året 9 921 mill. kroner, en økning på 9,4 % fra samme tidspunkt i fjor. Økningen skyldes økte utlån og finansielle investeringer. Den reelle utlånsveksten vises ikke forvaltningskapitalen, da

Forvaltningskapital

det i samme periode er overført lån til Boligkreditt for 494 mill. kroner. Forvaltningskapitalen inkl. lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS økte med 1 317 mill. kroner (10,4 %) og var ved utgangen av året 13 982 mill. kroner.

Brutto utlån pr. 31.12.19 utgjorde 8 588 mill. kroner som er en økning på 7,5 % siste år. Medregnes endring overførte lån (økning) til SpareBank1 Boligkreditt AS på 494 mill. kroner, var utlånsveksten 9,5 %. Privat kunder har fortsatt hoveddelen av lånene med 76,1 %, mens næringsliv har 23,9 % av utlån. Tas det hensyn til overførte lån til SpareBank1 Boligkreditt AS er andelen lån til privatkunder 82,3 %.

Innskudd fra kunder økte med 347 mill. kroner som er en økning på 5,7 % siste år. Banken hadde en innskuddsvekst fra personmarkedet på 6,4 %, mens innskudd fra næringsliv og offentlig sektor økte med 4,6 %. Ved siste årsskifte utgjorde innskudd fra personkunder 60,9 %, mens næringsliv og offentlig sektor bidro med 39,1 %. Bankens innskuddsdekning pr. 31.12.19 er 75,3 % (76,6 %).

Verdipapirer

Bankens portefølje av aksjer, aksjefond og egenkapitalbevis var ved siste årsskifte bokført med 22,3 mill. kroner. I tillegg hadde banken plassert 406,6 mill. kroner i anleggsmidler dvs. unoterte aksjer og aksjer i datterselskap,

tilknyttede selskaper og investeringer i felleskontrollert virksomhet. Av de langsiktige investeringer utgjør 87,2 % investeringer i selskaper i SpareBank 1-alliansen.

Langsiktig finansiering

Banken har god diversifisering mellom ulike finansieringskilder. Tilgang på finansiering i markedet er tilfredsstillende. Banken arbeider løpende med å tilpasse seg regelendringer innenfor likviditetsområdet. Isolert sett vil disse endringene bidra til å redusere bankens lønnsomhet. Bankens viktigste finansieringskilde er for tiden SpareBank 1 Boligkreditt AS, og per 31.12.19 var utlån på samlet 4,0 mrd. kroner overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS.

Til sammen utgjorde gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer 2 003,0 mill. kroner (1 680,4 mill. kroner) i 2019 og besto kun av obligasjonsgjeld. Gjennomsnittlig restløpetid var ved utgangen av 2019 2,2 år. Av bankens totale verdipapirgjeld ved årets slutt forfaller 14 % i 2020.

Banken tok i mai 2016 og i mai 2017 opp ansvarlige lån på hhv. 45 og 45 mill. kroner for å styrke bankens soliditet og tilfredsstillende myndighetskrav.

Bankens likviditetssituasjon er tilfredsstillende. Bankens Liquidity Coverage Ratio (LCR) er samlet 176 %, og tilfredsstillende regulatorisk krav (100 %).

Pensjon

Banken er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon, og har pensjonsordning som tilfredsstillende kravene i denne lov. Alle ansatte er fra 01.01.2017 innmeldt i bankens innskuddsordning..

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen gjenspeiler i stor grad aktiviteten på de forskjellige områdene drift, investering og finansiering. Den reelle utlånsveksten vil imidlertid ikke fremgå av kontantstrømoppstillingen da den ikke viser utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Den reelle utlånsveksten er på 9,5 % og er større enn kontantstrømoppstillingen viser.

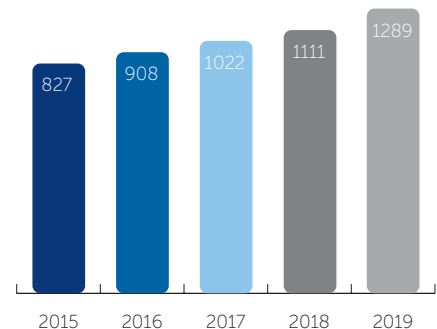
Egenkapital

Etter forslag til avsetning utgjør bankens egenkapital og avsetninger pr. 31.12.19:

Sparebanken fond	kr. 1 268,6 mill.
Gavefond	kr. 20,0 mill.
Sum	kr. 1 288,6 mill.

Bankens rene kjernekapitaldekning og kjernekapitaldekning er 19,5 %, mens total kapitaldekning er 21,2 %. Bankens mål på ren kjernekapitaldekning på 15,5 % og total kapitaldekning på 19,0 % nås ved utgangen av 2019

Bankens egenkapital

med god margin. Styret vurderer bankens soliditet til å være god, og banken er godt posisjonert i forhold til konkurrenter.

Styret mener at årsregnskapet gir et rettvise bilde av SpareBank 1 Modums eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Utsiktene for 2020

Verdensøkonomien ble i 2019 påvirket av svære utsikter for vekst og fortsatt politisk usikkerhet, spesielt som følge av den pågående handelskrigen mellom Kina og USA. På slutten av året ble partene enige om første fase av en handelsavtale og vi tror dette vil påvirke den globale veksten positivt i 2020.

Stadig flere indikatorer om utsiktene for norsk økonomi bekrefter bildet om at veksten er i ferd med å dempes noe. I 2019 økte oljeinvesteringene med hele 15 %, noe som bidro til vekst og positive ringvirkninger lokalt. I år ventes oljeinvesteringene å øke med et sted

mellom 2 % og 5 %. Veksten holdes oppe av fortsatt lave renter, en svært svak kronekurs, og stabil arbeidsledighet.

Til tross for tre renteopp ganger i 2019 steg norske boligpriser og lånekundene synes å ta klare renteøkningene godt. Også i bankens markedsområder steg boligprisene og banken tror dette er en trend som vil fortsette i 2020, godt hjulpet av det fortsatt relativt lave rentenivået. SpareBank 1 Modum forventer ingen vesentlige endringer i makroøkonomiske forhold i bankens markedsområde. Bankens markedsområde har stabil arbeidsledighet, moderat stigende boligpriser og det er høy aktivitet i boligbygging.

SpareBank 1 Modum har jobbet med bærekraft siden oppstart i 1841, bevisst og ubevisst. De siste årene er det jobbet mer bevisst med mulighetene og ansvaret som ligger innen bærekraft i konsernet, og banken har ambisjoner fremover å vesentlig forsterke sin positive og redusere sin negative påvirkning på mennesker, miljø og samfunn.

SpareBank 1 Modum oppnådde i 2019 meget gode resultater, årsresultatet er preget av engangseffekter på finansielle investeringer. Sett bort fra engangseffektene er resultatene fortsatt meget gode. Bankens hadde en høy vekst både innenfor privatmarkedet og bedriftsmarked og scorer høyt på kundetilfredshet.

Fokus på effektiv bankdrift fortsetter i 2020, banken skal ha fokus på å utvikle digitale

løsninger som gir kundene en enklest mulig bankhverdag. Gode digitale løsninger i samarbeid med rådgivere med lokalkunnskap har vært en riktig strategi for vekst og kundetilfredshet. SpareBank 1 Modum vil fortsette arbeidet med å transformere driften til nye rammevilkår. Investeringer i ny teknologi og endret kompetanse står sentralt.

Det forventes fortsatt høy konkurranse i bankmarkedet i 2020 og press på margin. Bankens inntjening og egenkapitalavkastning vil avhenge av makroøkonomisk utvikling, bankens konkurransekraft og marginutvikling i det kommende året. Det er sannsynlig at banken i kommende perioder vil oppleve en viss økning i tap fra lave nivå de siste årene. Styret vurderer kredittkvaliteten som stabil og god ved inngangen til 2019.

Banken er godt kapitalisert og rustet til å møte et spennende, men utfordrende marked.

Takk til ansatte, tillitsvalgte og forbindelser

2019 ble et meget godt år for SpareBank 1 Modum. Årsresultatet viser god vekst i alle markeds og produktområder. Gjennom god og stabil bankdrift, har ledelsen og de ansatte bidratt til å styrke bankens konkurransekraft, lønnsomhet og markedsposisjon. Dette sammen med god avkastning på bankens eierandeler i SpareBank 1 Gruppen, har bidratt til å styrke bankens soliditet.

Tross økt konkurranse, marginpress og skjerpede myndighetskrav, har SpareBank 1 Modum vist evne og kraft til å styrke sin posisjon som lokalbank i sine markedsområder.

I året som er gått er det satset betydelige ressurser på å utvikle og styrke bankens markeds- og distribusjonsapparat. I 2019 kjøpte banken de resterende 29,5 % av aksjene i Eiendomsmegler Dahl AS samt overtok bankens andel av Eiendomsmegleren Ringerike Hadeland AS. Denne satsingen har gitt SpareBank 1 Modum tilgang til et større marked og et bedre grunnlag for å sikre god vekst også i fremtiden.

Organisasjonens evne til kontinuerlig forbedring, og å ta i bruk ny teknologi, er sammen med et godt samarbeid mellom ledelse, tillitsvalgte og ansatte, nøkkelen til suksess.

SpareBank 1 Modum har også gjennom året tatt en leder rolle gjennom å intensivere arbeidet med å innarbeide bærekraft og det grønne skifte i sin forretningsplan.

Det er styrets oppfatning at bankens ledelse og ansatte er godt rustet til å drifte og videreutvikle banken i årene som kommer.

Styret vil takke ansatte, ledelsen og tillitsvalgte for god innsats og et godt samarbeid i 2019. Styret ser frem til å fortsette dette gode samarbeidet og videreutvikle SpareBank 1 Modum.

Trond Gewalt
Styreleder

Vikersund, 12. februar 2020

Trond Gewalt

Trond Gewalt
styrets leder

John-Arne Haugerud

John-Arne Haugerud
nestleder

Tom Berget

Tom Berget

Siv Hantho

Siv Hantho

Anne Line N. Berglia

Anne Line Berglia

Arnt Olav Svensli

Arnt Olav Svensli

Anne Leversby

Anne Leversby

Egil Meland

Egil Meland
adm. banksjef

HOVEDTALL

RESULTATSAMMENDRAG (hele tusen kroner)	31.12.2019	31.12.2018
Netto renteinntekter	169 457	143 666
Netto provisjons- og andre inntekter	122 560	94 345
Netto avkastning på finansielle investeringer	77 746	27 465
Sum inntekter	369 763	265 672
Sum driftskostnader	178 447	142 230
Driftsresultat før tap	191 316	123 442
Tap på utlån og garantier	6 826	338
Resultat før skatt	184 491	123 104
Skattekostnad	30 589	27 441
Totalresultat	153 902	95 663

NØKKELTALL	31.12.2019	31.12.2018
Lønnsomhet		
Egenkapitalavkastning 1)	12,1 %	8,6 %
Egenkapitalavkastning (morbank)	15,3 %	9,2 %
Kostnadsprosent 2)	48,3 %	53,5 %
Kostnadsprosent (morbank)	35,0 %	46,9 %
Balansetall		
Brutto utlån til kunder	8 609 362	8 001 322
Brutto utlån til kunder inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	12 611 030	11 508 822
Innskudd fra kunder	6 457 480	6 110 684
Innskuddsdekning	75,0 %	76,4 %
Utlånsvekst siste 12 måneder	7,6 %	12,0 %
Utlånsvekst siste 12 måneder inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	9,6 %	14,9 %
Innskuddsvekst siste 12 måneder	5,7 %	6,9 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	9 568 714	8 726 272
Forvaltningskapital	9 980 167	9 157 260
Forvaltningskapital inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	13 981 835	12 664 760
Tap og mislighold i % av brutto utlån inkl. SB 1 Boligkreditt		
Tapsprosent utlån 3)	0,1 %	0,0 %
Misligholdte engasjement (over 90 dager) i % av brutto utlån	0,2 %	0,1 %
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	0,1 %	0,1 %
Soliditet		
Kapitaldekning	21,2 %	19,2 %
Kjernekapitaldekning	19,5 %	17,4 %
Ren kjernekapitaldekning	19,5 %	17,4 %
Ren kjernekapitaldekning forholdsmessig konsolidert	19,1 %	16,3 %
Netto ansvarlig kapital	1 145 656	978 834
Uvektet kjernekapitalandel (leverage ratio)	10,5 %	9,6 %
Kontor og bemanning		
Antall bankkontorer	4	5
Antall årsverk	90	78
Antall årsverk (morbank)	67	64
% av gjennomsnittlig forvaltningskapital		
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	2,5	2,3
Netto andre driftsinntekter	0,6	0,4
Sum driftskostnader	1,9	1,6
Tap på utlån, garantier m.v.	0,1	0,0
Resultat av ordinær drift etter skatt	1,6	1,1

1) Ordinært resultat i prosent av gjennomsnittlig egenkapital

2) Sum kostnader i prosent av sum driftsinntekter

3) Netto tap i prosent av brutto utlån inkl. Boligkreditt hittil i år.

RESULTATREGNSKAP

Morbank			Konsern		
2018	2019	Noter	RESULTATREGNSKAP	2019	2018
233 667	289 730		Renteinntekter	289 701	233 905
90 001	120 626		Rentekostnader	120 244	90 043
143 666	169 104	6	Netto renteinntekter	169 457	143 863
65 607	71 816		Provisjonsinntekter	71 816	65 607
5 668	6 276		Provisjonskostnader	6 276	5 668
1 207	597		Annen driftsinntekt	57 083	34 406
61 146	66 137	7	Netto provisjons- og andre inntekter	122 623	94 345
7 540	8 102		Utbytte	8 102	7 540
2 502	2 085		Inntekt fra datterselskap		
21 487	49 756		Inntekt av eierinteresser FKV	57 284	21 005
-1 080	47 557		Netto resultat fra finansielle investeringer	12 360	-1 080
30 449	107 500	8	Netto resultat fra finansielle eiendeler	77 746	27 465
235 260	342 741		Sum inntekter	369 826	265 672
55 713	61 684	9	Lønn og andre personalkostnader	94 063	75 155
37 648	38 809	10	Administrasjonskostnader	38 809	37 648
4 665	4 173	12, 13	Ordinære avskrivninger	11 142	7 925
12 202	15 132	10	Annen driftskostnad	34 496	21 503
110 227	119 797		Sum driftskostnader	178 510	142 230
125 033	222 944		Driftsresultat før tap	191 316	123 442
338	6 826	16	Tap på utlån og garantier	6 826	338
124 695	216 118		Resultat av ordinær drift før skatt	184 491	123 104
26 367	30 000	11	Skattekostnad	30 589	27 441
98 328	186 118		Resultat av ordinær drift etter skatt	153 902	95 663
			Overføringer og disponeringer		
90 328	171 118		Overført til sparebankens fond	138 902	87 663
8 000	15 000		Overført til gavefond	15 000	8 000
98 328	186 118	25	Sum disponeringer	153 902	95 663
			Resultatandel fra ikke-kontrollerende eierinteresser		1 047

BALANSE

Morbank		Konsern			
2018	2019	Noter	RESULTATREGNSKAP	2019	2018
			EIENDELER		
17 463	22 744		Kontanter og fordringer på sentralbanker	22 744	17 463
168 642	311 278	14	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	311 278	168 646
7 988 576	8 588 325		Brutto utlån til og fordringer på kunder	8 609 362	8 001 322
-5 823	-8 121		-Nedskrivninger på individuelle utlån	-8 121	-5 823
-15 400	-19 363		-Nedskrivninger på grupper av utlån	-19 363	-15 400
7 967 353	8 560 841	16	Sum netto utlån og fordringer på kunder	8 581 879	7 980 099
470 550	528 353	17	Obligasjoner og sertifikater	528 353	470 550
279 223	311 879	18	Aksjer, andeler og egenkapitalbevis	311 879	279 223
72 982	69 252	19	Eierinteresse i felleskontrollert virksomhet	129 104	160 609
21 500	47 825	19	Eierinteresse i konsernselskap		
3 237	4 016	11	Utsatt skattefordel	3 883	3 246
		13	Goodwill	26 029	12 922
45 425	42 625	12	Varige driftsmidler	44 611	45 447
18 457	20 749		Andre eiendeler	18 664	15 954
3 101	1 744		Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	1 744	3 101
9 067 934	9 921 306		SUM EIENDELER	9 980 167	9 157 260
			GJELD OG EGENKAPITAL		
			GJELD		
6 116 839	6 463 414	23	Innskudd fra og gjeld til kunder	6 457 480	6 110 684
1 680 354	2 003 049	24	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	2 003 049	1 680 354
27 834	31 608	11	Betalbar skatt	32 056	28 908
20 565	24 556		Annen gjeld	36 829	28 339
12 535	9 892		Påløpte kostnader og mottatt ikke opptjente inntekter	9 892	12 535
8 877	9 885	21	Pensjonsforpliktelser	9 885	8 877
89 773	90 314	24	Ansvarlig lånekapital	90 314	89 773
7 956 779	8 632 718		SUM GJELD	8 639 505	7 959 472
			EGENKAPITAL		
1 097 725	1 268 633		Opptjent egenkapital:	1 320 707	1 182 121
13 430	19 956		Opptjent egenkapital	19 956	13 430
			Gavefond		2 237
			Ikke kontrollerende eierinteresser		
1 111 155	1 288 589	25	SUM EGENKAPITAL	1 340 663	1 197 788
9 067 934	9 921 306		SUM GJELD OG EGENKAPITAL	9 980 167	9 157 260
			Poster utenom balansen:		
215 149	253 583	29	Garantier	253 583	215 149
110 000	479 000	30	Pantstillelser	479 000	110 000
575 000	690 000	27	Derivater	690 000	575 000

Vikersund, 31.12.2019/12.02.2020

Trond Gewalt
styrets leder

Siv Hantho

Anne Leversby

John-Arne Haugerud
restleder

Anne Line Bergliå

Egil Meland
adm. banksjef

Tom Bergset

Arnt Olav Sversti

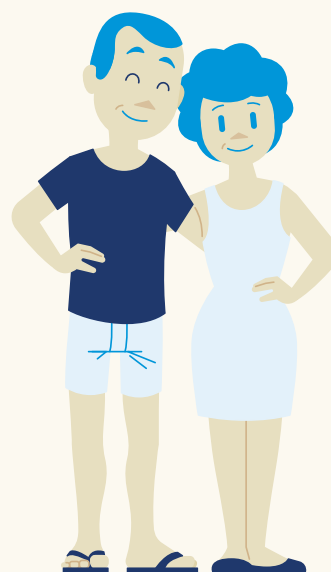
Kristin Myrmed Skinstad
banksjef økonomi/finans

KONTANTSTRØMOPPSTILLING – INDIREKTE MODELL

Morbank			Konsern	
2018	2019		2019	2018
124 695	216 118	Resultat før skattekostnad	184 491	123 104
-23 977	-27 213	Periodens betalte skatt	-28 394	-25 418
273	59	Tap/gevinst ved salg av anleggsmidler	59	273
4 665	4 173	Ordinære avskrivninger	11 143	7 925
-59 595	-57 803	Endring kortsiktig verdipapirer	-57 803	-59 595
-838 139	-593 488	Endring i brutto utlån	-601 780	-851 615
398 816	346 575	Endring i innskudd fra kunder	346 796	392 661
	1 008	Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger i pensjonsordninger	1 008	
-19	413	Endring i andre tidsavgrensingsposter	4 496	-623
-393 281	-110 158	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-139 984	-413 288
		Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
580	-	Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	-	580
-1 651	-1 433	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-23 472	-1 702
	3 730	Innbetalinger ved salg av aksjer og andeler i andre foretak	31 505	
-64 247	-26 325	Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler i andre foretak		-56 728
	-32 656	Utbetalinger ved kjøp av andre investeringer	-32 656	
-65 318	-56 684	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-24 623	-57 850
		Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
277 844	323 236	Endring obligasjonsgjeld	323 236	290 383
-8 088	-8 475	Utdeling fra gavefondet	-8 475	-8 088
	-	Utbetaling av minoritet	-2 237	
269 756	314 761	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	312 524	282 295
-188 843	147 919	Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	147 917	-188 843
374 948	186 105	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	186 105	374 948
186 105	334 022	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	334 022	186 105

NOTER

SIDE

23	NOTE 1	GENERELL INFORMASJON
23	NOTE 2	REGNSKAPSPRINSIPPER
26	NOTE 3	BRUK AV ESTIMAT I UTARBEIDELSEN AV ÅRSREGNSKAPET
26	NOTE 4	FINANSIELL RISIKOSTYRING
27	NOTE 5	KORRIGERING AV FEIL I KONSERNREGNSKAPET 31.12.2018
30	NOTE 6	ENDRINGER I REGNSKAPSREGLER FRA 01.01.2020
31	NOTE 7	NETTO RENTEINNTEKTER
31	NOTE 8	NETTO PROVISJONS- OG ANDRE INNTEKTER
32	NOTE 9	NETTO RESULTAT FRA FINANSIELLE EIENDELER
32	NOTE 10	PERSONALKOSTNADER OG YTELSE TIL LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE
34	NOTE 11	ANDRE DRIFTSKOSTNADER
35	NOTE 12	SKATTER
36	NOTE 13	VARIGE DRIFTSMIDLER
36	NOTE 14	GOODWILL
37	NOTE 15	KREDITTINSTITUSJONER
37	NOTE 16	SPAREBANK 1 BOLIGKREDITT AS OG SPAREBANK 1 KREDITTKORT AS
38	NOTE 17	UTLÅN TIL OG FORDINGER PÅ KUNDER
41	NOTE 18	OBLIGASJONER OG SERTIFIKATER TIL VIRKELIG VERDI
42	NOTE 19	AKSJER, ANDELER OG ANDRE EGENKAPITALINSTRUMENTER
43	NOTE 20	INVESTERINGER I EIERINTERESSER
45	NOTE 21	NÆRSTÅENDE PARTER
45	NOTE 22	PENSJONSFORPLIKTELSE
46	NOTE 23	ANSVARLIG LÅNEKAPITAL OG FONDSOBLIGASJONSLÅN
47	NOTE 24	INNSKUDD FRA OG GJELD TIL KUNDER
47	NOTE 25	GJELD
48	NOTE 26	EGENKAPITAL
48	NOTE 27	KAPITALDEKNING
50	NOTE 28	FINANSIELLE DERIVATER
50	NOTE 29	LIKVIDITETSRISIKO
51	NOTE 30	GARANTIANSVAR
51	NOTE 31	PANTSTILLELSE
51	NOTE 32	MARKEDSRISIKO KNYTTET TIL RENTERISIKO

NOTE 1 – Generell informasjon

SpareBank 1 Modum har forretningsadresse Vikersundgata 29, 3370 Vikersund. Bankens organisasjonsnummer i Foretaksregisteret er 937 889 186. Banken opererer i Norge og reguleres av norsk rett.

NOTE 2 – Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er utarbeidet etter regnskapslovens regler samt årsregnskapsforskriften for bank og gjeldende norske regnskapsstandarder og forskrifter.

Inntekstføring og kostnadsføring

Renteinntekter og -kostnader

Renteinntekter og -kostnader på finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost resultatføres løpende basert på effektiv rentemetode. Alle gebyrer knyttet til rentebærende innlån og utlån til kunder inngår i beregningen av effektiv rente og amortiseres over forventet løpetid. Opptjente ikke forfalte renteinntekter inntektsføres og bokføres som eiendeler i balansen, mens ikke forfalte rentekostnader kostnadsføres og bokføres som gjeld i balansen.

Provisjonsinntekter og -kostnader

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Honorar og gebyr ved formidling av finansielle instrumenter (garantier og lignende) som ikke genererer balanseposter i bankens regnskap, resultatføres løpende i perioden. Etableringsgebyr for slike poster resultatføres på transaksjonstidspunktet. Inntekstføring av provisjon ved salg av eiendom skjer ved formidlingsføring, dvs. når bindende avtale er inngått.

Konsernet består av morbanken SpareBank 1 Modum og EiendomsMegler 1 Modum AS. Alle noter gjelder morbanken der det ikke er spesifisert at opplysningene gjelder konsernet.

Transaksjoner og beholdning i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved transaksjonskursen. Gevinst og tap knyttet til gjennomførte transaksjoner eller til omregning av beholdninger av pengeposter på balansedagen resultatføres.

Utlån og garantier

Utlån til kunder er vurdert til amortisert kost. Gebyr ved etablering av lån overstiger ikke kostnadene og blir derfor ikke periodisert. Amortisert kost er anskaffelseskost minus tilbakebetalinger på hovedstolen (avdrag), pluss eller minus kumulativ amortisering som følger av en effektiv rentemetode, og fratrukket eventuelle beløp for verdifall eller tapsutsatthet. Den effektive renten er den renten som nøyaktig diskonterer estimerte framtidige kontante inn- eller utbetalinger over det finansielle instrumentets forventede levetid.

Fastrenteutlån til kunder regnskapsføres også til amortisert kost som øvrige utlån. Informasjon om beregnet markedsverdi på utlånene opplyses i egen note (se note 17).

Privatkunder

Vurdering av tap på lån til privatkunder foregår ved månedlig gjennomgang av låneporteføljen. Det foretas en gjennomgang av hvert enkelt lån med mislighold over 90 dager og en løpende oppfølging av alle lån med restanse under 90 dager.

Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner som også er bankens funksjonelle valuta. Alle beløp er angitt i tusen kroner med mindre noe annet er angitt.

Næringslivskunder

Vurdering av individuelle nedskrivninger på enkeltengasjement omfatter samtlige næringslivsengasjementer som er misligholdte. Alle næringslivsengasjementer hvor kunden har negativ eller meget svak likviditet, sviktende egenkapital eller resultatet er negativt eller meget svakt, vurderes. Vi har minimum en grundig gjennomgang av alle tapsutsatte næringsengasjement hvert kvartal. Store engasjement overvåkes spesielt.

Nedskrivning utlån

Nedskrivning for tap på utlån foretas når det foreligger objektive indikasjoner for at et utlån til kunde eller en gruppe av utlån til kunder har verdifall.

Individuelle nedskrivninger vurderes dersom det foreligger en objektiv indikasjon på redusert kredittkvalitet hos kunden. Dersom banken har bevilget flere lån til samme kunde, vil en engasjementsvurdering være å betrakte som en individuell vurdering. Nedskrivningen beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdi av estimerte framtidige kontantstrømmer neddiskontert med lånets effektive rente. Verdi av pantsikkerhet fastsettes til antatt realisasjonsverdi på forventet fremtidig realisasjonstidspunkt. Den effektive renten som benyttes er lånets effektive rente før objektive indikasjoner på verdifall ble identifisert.

Nedskrivninger reverseres helt eller delvis når verdifallet anses å være helt eller delvis bortfalt. Når banken konstaterer tap på engasjement som det tidligere

er gjennomført individuelle nedskrivninger på, blir hele tapet rapportert som konstatert i perioden, mens den individuelle nedskrivningen blir tilbakeført. Innkomne beløp på tidligere avskrevne engasjement, rapporteres som reduksjon i tap på utlån og garantier.

Utlån som ikke er individuelt nedskrevet, vurderes samlet i grupper. Vurderingen baseres på objektive indikasjoner for verdifall som har inntruffet på balansedagen og som kan knyttes til gruppen. Gruppene er definert som utlån med like risiko- og verdiegenskaper basert på inndeling av kundene etter hovedsektor eller hovednæringer samt risikoklasse. Beregning av nedskrivningsbehov foretas per kunde-gruppe med utgangspunkt i estimerer for konjunktursituasjonen samt tapserfaring for de respektive kundegruppene. Gruppenedskrivninger reduserer engasjementenes regnskapsførte verdi i balansen.

Individuelle og gruppevise nedskrivninger resultatføres som tap på utlån og garantier.

Misligholdte/tapsutsatte engasjement

Samlet engasjement fra en kunde regnes som misligholdt og tas med i bankens oversikt over misligholdte engasjementer når forfalte avdrag eller renter ikke er betalt innen 90 dager etter forfall eller rammekreditter er overtrukket i 90 dager eller mer. Utlån og andre engasjementer som ikke er misligholdte, men hvor kundens økonomiske situasjon gjør det sannsynlig at banken vil bli påført tap, klassifiseres som tapsutsatte engasjementer. Tapsutsatte engasjementer består av sum misligholdte engasjementer over 3 måneder og øvrige tapsutsatte engasjement (ikke-misligholdte engasjement med individuell nedskrivning).

Konstaterte tap

Når det er overveiende sannsynlig at tapene er endelige, klassifiseres tapene som konstaterte tap. Konstaterte tap

som er dekket ved tidligere foretatte individuelle nedskrivninger føres mot nedskrivningene. Konstaterte tap uten dekning i de individuelle nedskrivningene samt over- eller underdekning i forhold til tidligere nedskrivninger resultatføres.

Overføring av låneporteføljer til SpareBank1 Boligkreditt AS

Låneporteføljen føres ut av balansen på det tidspunktet reell risiko vedrørende utlånene er overført og kontroll over rettighetene til utlånene er bortfalt. Pr 31.12.2019 utgjorde porteføljen overført til boligkreditt 4 002 mill. kroner.

Kontanter

Kontanter består av kontanter i NOK og valuta, samt innskudd i Norges Bank.

Konsolidering

Konsernregnskapet omfatter banken og dets datterselskap. Som datterforetak regnes alle foretak banken har kontroll, dvs. makt til å styre et foretaks finansielle og driftsmessige prinsipper i den hensikt å oppnå fordeler av foretakets aktiviteter.

Datterselskap er konsolidert fra det tidspunkt banken har overtatt kontroll, og tas ut av konsolideringen fra det tidspunkt banken ikke lenger har kontroll.

I morbanken er datterselskapet regnskapsført etter kostmetoden. Utbytte fra datterselskap inntektsføres i samme år som det avsettes i datterselskapets, da det er betydelig sannsynlighetsovervekt for slik utdeling.

Felleskontrollert virksomhet

Felleskontroll innebærer at SpareBank 1 Modum gjennom avtale utøver felles kontroll sammen med andre deltakere. Felleskontrollerte virksomheter er regnskapsført etter kostmetoden i selskapsregnskapet og etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet. Utbytte fra felleskontrollerte virksomheter resultatføres det året det mottas i selskapsregnskapet.

Aksjer, aksjefond og egenkapitalbevis

Ikke børsnoterte aksjer og andel i deltakerlignede selskaper er klassifisert som anleggsmidler og vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi pr post. Eventuelle nedskrivninger blir reversert i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Børsnoterte aksjer/egenkapitalbevis og aksjefond er klassifisert som omløpsmidler og inngår i en handelsportefølje. Disse vurderes til børskurs/virkelig verdi pr 31.12.2019 for hele porteføljen. Egenkapitalbevis som ikke er notert på børs er vurdert til laveste verdi av opprinnelig anskaffelseskost og virkelig verdi pr 31.12.2019.

Obligasjoner og sertifikater

Obligasjoner og sertifikater er klassifisert som omløpsmidler og inngår i en handelsportefølje. Papirene vurderes til virkelig verdi pr 31.12.2019.

Eiendom, anlegg og utstyr

Investeringer i eiendom, anlegg og utstyr balanseføres til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Anskaffelseskosten inkluderer utgifter for å anskaffe eiendelen. Utgifter påløpt etter at driftsmidlet er tatt i bruk, slik som løpende vedlikehold, resultatføres, mens øvrige utgifter som forventes å gi fremtidige økonomiske fordeler blir balanseført. Avskrivningene starter når eiendelene er klare for bruk. Avskrivningene er lineært fordelt over driftsmidlenes forventede økonomiske levetid. Dersom gjenvinnbart beløp av driftsmiddelet er lavere enn balanseført verdi foretas nedskrivning til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdien av de fremtidige kontantstrømmene som eiendelen vil generere. Når verdifall ikke lenger anses å foreligge, reverseres nedskrivningen inntil opprinnelig anskaffelseskost.

Overtatte eiendeler

Overtatte eiendeler som overtas i forbindelse med inndrivelse av engasjementer og som er ment for rask realisasjon, regnskapsføres i balansen som omløpsmidler. Eiendelene vurderes til antatt realisasjonsverdi på overtakelsestidspunktet. Eventuelle tap/gevinster ved avhendelse eller revurdering av verdi på slike eiendeler føres som tap/reduksjon i tap på utlån.

Leieavtaler

Operasjonelle leieavtaler resultatføres løpende i avtalt leieperiode.

Skatter

Overskuddsskatt blir beregnet etter ordinære skatteregler. Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi, samt skattevirkninger av underskudd til fremføring. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reverseres i samme periode, er utlignet og nettopført. Utsatt skattefordel vil bare bli balanseført i den grad det er sannsynlig at fordelene vil bli realisert i fremtiden.

I tillegg til overskuddsskatt betaler banken formuesskatt til staten med 0,15 %. Skatten inngår i betalbar skatt.

Innskudd fra kunder

Innskudd fra kunder vurderes til amortisert kost.

Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital

Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital omfatter utstedte sertifikater, obligasjoner og ansvarlig lånekapital og regnskapsføres til amortisert kost. Overkurs inntektsføres og underkurs kostnadsføres

som en justering av løpende rentekostnader frem til gjeldens oppgjørstidspunkt.

Pensjoner

Banken har i 2019 hatt en innskuddsbasert pensjonsordning. Innskuddspensjon kostnadsføres direkte.

Banksjefen har i tillegg en usikret ytelsesbasert pensjonsordning. Pensjonskostnaden og pensjonsforpliktelsen beregnes etter lineær opptjening basert på forventet sluttlønn. Beregningen er basert på en rekke forutsetninger, herunder diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, samt andre aktuarmessige forutsetninger.

Periodens opptjente pensjonsrettigheter og rentekostnad presenteres under det ordinære resultatet, mens endringer i forpliktelsen som skyldes endringer i og avvik i beregningsforutsetningene (aktuarielle gevinster og tap) regnskapsføres direkte mot egenkapitalen i den perioden de oppstår.

AFP-ordning i privat sektor

Ny AFP-ordning er ansett å være en ytelsesbasert ordning. Administrator har pr i dag ikke beregnet forventet over- eller underdekning for ordningen som helhet, og av den grunn vil ny AFP-ordning måtte behandles som en innskuddsordning. Innbetalt premie i 2019 tilsvarer årets kostnad, se note 22 for nærmere spesifisering.

Usikre forpliktelser

Banken utsteder finansielle garantier som ledd i den ordinære virksomheten. Tapsvurderinger skjer som ledd i vurderingen av tap på utlån og etter de samme prinsipper og rapporteres sammen med disse. Det foretas avsetninger for andre usikre forpliktelser dersom det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen materialiserer seg og de økonomiske konsekvensene kan beregnes pålitelig. Det gis opplysninger om usikre forpliktelser som ikke oppfyl-

ler kriteriene for balanseføring dersom de er vesentlige.

Finansielle derivater

Banken har inngått sikringsforretninger som sikrer banken for svingninger i rente på henholdsvis innlån og utlån med avtalt fast rente. De finansielle derivatene regnskapsføres derfor som sikringsinstrumenter. Virkelig verdi av sikringsinstrumentene balanseføres ikke, så lenge sikringene anses som effektive. Netto oppgjør for de finansielle derivatene resultatføres på samme regnskapslinje som rente fra den balanseposten som instrumentet skal sikre (sikringsobjektet).

Gaver

Gaver bokføres som egenkapital i perioden frem til det er vedtatt av bankens styre og/eller generalforsamling.

Hendelser etter balansedagen

Ny informasjon etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen er hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig. Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når styret har behandlet regnskapet. Generalforsamlingen og regulerende myndighet vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre det.

Segmentrapportering

SpareBank 1 Modum har privatkunder og bedriftskunder som sitt primære rapporteringsformat. Bankens presenterer sektor- og næringsfordeling av utlån og innskudd som sitt sekundære rapporteringsformat.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden.

NOTE 3 – Bruk av estimat i utarbeidelsen av årsregnskapet

Ved utarbeidelse av selskaps- og konsernregnskapet foretar ledelsen estimater, skjønnsmessige vurderinger og tar de forutsetninger som påvirker effekten av anvendelse av regnskapsprinsipper og informasjon i noter. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader og noteopplysninger. Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og forventninger om fremtidige hendelser som anses å være sannsynlige på balansetidspunktet. Faktiske resultater vil avvike fra de estimerte størrelser. Postene omtalt under er utvalgte poster hvor det utvises størst

grad av skjønn.

Tap på utlån og garantier

Banken gjennomgår næringslivsengasjementer hvor kunden har negativ eller meget svak likviditet, sviktende egenkapital eller resultatet er negativt eller meget svakt, vurderes. Det foretas minimum en grundig gjennomgang av alle tapsutsatte næringsengasjement hvert kvartal. Store engasjement overvåkes spesielt.

Vurdering av tap på lån til privatkunder foregår ved månedlig gjennomgang av låneporteføljen. Det foretas en gjennomgang av hvert enkelt lån med mis-

lighold over 90 dager og en løpende oppfølging av alle lån med restanse under 90 dager.

Vurderinger av nedskrivninger, samt informasjon i noter om risikoklassifisering av utlånsporteføljen (kredittrisiko) og belåningsgrad, vil alltid baseres på en betydelig grad av skjønn. Prediksjoner basert på historisk informasjon kan vise seg å bli feil fordi man aldri kan vite med sikkerhet hvilken relevans historiske data har som beslutningsgrunnlag. Det foreligger naturlig usikkerhet knyttet til fastsettelse av reell realisasjonsverdi på bankens sikkerhetsobjekter.

NOTE 4 – Finansiell risikostyring

Overordnet ansvar og kontroll

Prinsippene for risikostyring i SpareBank 1 Modum er fastsatt i bankens risikostyringspolicy. Banken legger stor vekt på å identifisere, måle, styre og følge opp risikoer slik at samlet risikoeksponering er i samsvar med bankens valgte risikoprofil. Risikostyringen skal støtte opp under strategisk utvikling og måloppnåelse for derved å medvirke til finansiell stabilitet og forsvarlig forvaltningsforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- En sterk bedriftskultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring
- En god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen
- Å unngå at uventede enkelthendelser skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad
- Utnyttelse av mulig synergi og diversifiseringseffekter

Styret skal påse at SpareBank 1 Modum har en ansvarlig kapital som er forsvarlig i forhold til ønsket risikoprofil og myndighetsfastsatte krav. Styret fastsetter de overordnede prinsippene for

risikostyring, herunder mål, rammer, fullmakter og retningslinjer. Administrerende banksjef er ansvarlig for å etablere en forsvarlig risikostyring. Dette betyr at administrerende banksjef er ansvarlig for at det innføres effektive risikostyringsfunksjoner og -systemer, og at risikoeksponeringen overvåkes. De ulike forretningsområdene er ansvarlige for den daglige risikostyringen innenfor eget ansvarsområde og skal påse at risikostyring og -eksponering er innenfor de rammer og fullmakter som er fastsatt. Risk Management er uavhengig og ansvarlig for å videreutvikle bankens rammeverk for helhetlig risiko- og kapitalstyring, herunder risikopolicy, risikostrategier, metoder, modeller og systemer i henhold til anerkjente prinsipper. I tillegg er avdelingen ansvarlig for overordnet risikoovervåkning og periodisk risikorapportering til styret.

SpareBank 1 Modums risiko tallfestes blant annet gjennom beregning av forventet tap og risikojustert kapital. For beregning av kredittrisiko benyttes modell utviklet av SpareBank 1-alliansen.

For å sikre en effektiv og hensiktsmes-

sig prosess for risiko- og kapitalstyring skal rammeverket baseres på de elementer som reflekterer måten styret og ledelsen styrer SpareBank 1 Modum på, så som:

- Strategisk mål bilde
- Organisering og bedriftskultur
- Risikokartlegging
- Risikoanalyse
- Stresstester
- Risikostrategier
- Kapitalstyring (inkl. avkastning og kapitaldekning)
- Rapportering
- Oppfølging
- Beredskapsplaner
- Compliance (etterlevelse)

Nedenfor er det gitt en nærmere beskrivelse av finansiell risikostyring knyttet til kredittrisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko.

Kredittrisiko

Den største finansielle risikoeksponeringen til SpareBank 1 Modum er kredittrisiko i utlånsporteføljen. Kredittrisiko defineres som risiko for tap som følge av kunders eller andre motparters man-

glende evne og/eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser overfor banken. Styret gjennomgår årlig bankens styringsdokumenter og bevilgningsreglement for utlånsvirksomheten. Gjennom styringsdokumentene defineres bankens kredittpolicy og det fastsettes overordnede mål for eksponering knyttet til portefølje, bransje og enkeltkunder. Samlet danner dette grunnlaget for fastsettelse av ønsket risikoprofil. Gjennom bevilgningsreglementet delegeres kredittfullmakt til administrerende banksjef innenfor visse rammer. Administrerende banksjef kan videre delegerer fullmakter. De delegerte fullmakter er relatert til enkeltengasjementers størrelse og risiko.

SpareBank 1 Modum bruker statistiske modeller utviklet i SpareBank 1-alliansen som grunnlag for beregning av risiko og kategorisering av kredittporteføljen. Med bakgrunn i modellene kategoriseres kundene i følgende undergrupper; laveste, lav, middels, høy og høyeste risiko, samt misligholdte og nedskrevne engasjementer. Modellene valideres minimum årlig både med hensyn på evne til å rangere kundene samt å estimere PD-nivå. Banken etterstreber å prise kredittrisiko og har etablert prismatriser basert på risikoklassifiseringssystemet. Bankens portefølje av rentebærende verdipapirer påfører også banken kredittrisiko. Styret gjennomgår jevnlig bankens finansstrategi hvor det fastsettes rammer for maksimal portefølje av rentebærende verdipapirer, samt maksimalrammer for eksponering per bransje og per utsteder.

NOTE 5 – Korrigering av feil i konsernregnskapet 31.12.2018

Samarbeidende Sparebanker AS og Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS er tidligere vurdert etter kostmetoden både i selskapsregnskapet og konsernselskapet. I konsernregnskapet er riktig regnskapsprinsipp egenkapitalmetoden. Egenkapitalmetoden skulle vært benyttet fra 01.04.2018.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for tap som skyldes endringer i observerbare markedsvariabler som renter, valutakurser og verdipapirkurser. Markedsrisiko oppstår hovedsakelig i bankens investeringer i obligasjoner, sertifikater, og aksjer, og som følge av aktiviteter som utføres for å understøtte bankdriften, som finansiering og rentehandel. Styring av markedsrisiko skjer gjennom styrevedtatte rammer.

SpareBank 1 Modum sine posisjoner i forhold til rammer rapporteres periodisk til styret og ledelsen. Styret har vedtatt rammer for den totale renterisiko. For aksjerisiko er det etablert maksimalrammer mot aksjemarkedet.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko defineres som risiko for at banken ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige økte kostnader i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Banken styrer sin likviditetsrisiko gjennom måltall for kundeinnskudd i forhold til brutto utlån til kunder, andel langsiktig kapitalmarkedsfinansiering og krav til egenkapital, samt krav til lengden på den tidsperioden hvor banken skal være uavhengig av ny finansiering fra markedet. I praksis skjer likviditetsstyringen gjennom likviditetsprognoser, valg av løpetid på bankens innlån, inngåelse av avtaler om trekrettigheter, overføring til SpareBank 1 Boligkreditt AS og deponering av

verdipapirer mot låneadgang i Norges Bank.

Operasjonell risiko

All virksomhet i konsernet er i større eller mindre grad utsatt for operasjonell risiko, som defineres som risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Operasjonell risiko styres gjennom policy for operasjonell risiko som fastsettes minimum årlig av styret. Policyen tar utgangspunkt i Finanstilsynets tilnærming til operasjonell risiko definert i «Modul for vurdering av operasjonell risiko» som igjen bygger på COSO, et internasjonalt akseptert rammeverk for helhetlig risikostyring. Rammeverket består av åtte innbyrdes relaterte komponenter; internt miljø, etablering av målsettinger, identifisering av hendelser, risikovurdering, risikohåndtering, kontrollaktiviteter, informasjon og kommunikasjon og oppfølging. Etterlevelse av rammer og risikotoleranse overvåkes av avdeling for risikostyring, og status rapporteres kvartalsvis til styret. Vurdering av internkontroll innenfor sentrale områder innenfor operasjonell risiko rapporteres til styret kvartalsvis som del av bankens risikorapport.

For ytterligere informasjon vises til blant annet følgende noter:

Note 17 Utlån og fordringer på kunder
Note 32 Markedsrisiko
Note 29 Likviditetsrisiko
Note 18 Obligasjoner og sertifikater
Note 19 Aksjer, andeler og egenkapitalinstrumenter

egenkapitalmetoden i konsern elimineres inntektsført utbytte og erstattes med bankens andel av årsresultatet i de felleskontrollerte virksomhetene.

Sammenlignet med kostmetoden som benyttes i regnskapet til morbank, har dette pr 31.12.2018 gitt en resultateffekt

på: - 0,5 mill. kr og en føring mot egenkapitalen på - 1,1 mill. kr.

Resultat og balanse er omarbeidet som om Samarbeidende Sparebanker AS og Samarbeidende Sparebanker Bankin-

vest AS hadde vært innarbeidet etter egenkapitalmetoden pr 31.12.2018

Resultatregnskap	2018	Ek-metoden FKV 2018	Omarbeidet 2018
Renteinntekter	233 905		233 905
Rentekostnader	90 043		90 043
Netto renteinntekter	143 863		143 863
			0
Provisjonsinntekter	65 607		65 607
Provisjonskostnader	5 668		5 668
Annen driftsinntekt	34 406		34 406
Netto provisjons- og andre inntekter	94 345		94 345
			0
Utbytte	29 027	-21 487	7 540
Inntekt av eierinteresser FKV		21 005	21 005
Netto resultat fra finansielle investeringer	-1 080		-1 080
Netto avkastning på finansielle investeringer	27 947	-482	27 465
			0
Sum inntekter	266 154	-482	265 672
			0
Lønn og andre personalkostnader	75 155		75 155
Administrasjonskostnader	37 648		37 648
Ordinære avskrivninger	7 925		7 925
Annen driftskostnad	21 503		21 503
Sum driftskostnader	142 230	0	142 230
			0
Driftsresultat før tap	123 924		123 442
			0
Nedskrivning og gev/tap aksjer i selskap	0		0
Tap på utlån og garantier	338		338
Resultat av ordinær drift før skatt	123 586		123 104
Skattekostnad	27 441		27 441
Resultat av ordinær drift etter skatt	96 145	0	95 663

EIENDELER	31.12.2018	Korrigering av IB	Føring 2018	Omarbeidet 31.12.2018
Konter og fordringer på sentralbanker	17 463			17 463
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	168 646			168 646
				-
Brutto utlån til og fordringer på kunder	8 001 322			8 001 322
-Nedskrivninger på individuelle utlån	-5 823			-5 823
-Nedskrivninger på grupper av utlån	-15 400			-15 400
Sum netto utlån og fordringer på kunder	7 980 099			7 980 099
Obligasjoner og sertifikater	470 550			470 550
Aksjer, andeler og egenkapitalbevis	279 223			279 223
Eierinteresse i felleskontrollert virksomhet	72 982	88 760	-1 133	160 609
Utsatt skattefordel	3 246			3 246
Goodwill	12 922			12 922
Varige driftsmidler	45 447			45 447
Andre eiendeler	15 954			15 954
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	3 101			3 101
Sum eiendeler	9 069 633	88 760	-1 133	9 157 260

Gjeld og egenkapital

GJELD

Innskudd fra og gjeld til kunder	6 110 684			6 110 684
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1 680 354			1 680 354
Betalbar skatt	28 908			28 908
Annen gjeld	28 339			28 339
Påløpte kostnader og mottatt ikke opptjente inntekter	12 535			12 535
Pensjonsforpliktelser	8 877			8 877
Ansvarlig lånekapital	89 773			89 773
Sum gjeld	7 959 472	0	0	7 959 472

EGENKAPITAL

Opptjent egenkapital:				-
Opptjent egenkapital	1 094 494	88 760	-1 133	1 182 121
Gavefond	13 430			13 430
Ikke-kontrollerende eierinteresser	2 237			2 237
Sum egenkapital	1 110 161	88 760	-1 133	1 197 788
				-
Sum gjeld og egenkapital	9 069 633	88 760	-1 133	9 157 260

	Sparebankens fond	Gavefond	Ikke kontrollerende eierinteresser	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2018	1 097 103	13 518	2 237	1 112 858
Resultat for regnskapsåret	94 616		1 047	95 663
Estimatavik pensjoner	(946)			(946)
Avsatt gavefond	(8 000)	8 000		-
Verdiregulering FKV	(651)			(651)
Utdelt fra gavefond		(8 088)	(1 047)	(9 135)
Sum egenkapital pr 31.12.2018	1 182 121	13 430	2 237	1 197 788

NOTE 6 – Endringer i regnskapsregler fra 01.01.2020

Finansdepartementet har fastsatt endringer i årsregnskapsforskriften for unoterte banker. Fra 1. januar 2020 skal IFRS gjelde direkte for unoterte banker, med unntak og forenklinger regulert gjennom årsregnskapsforskriften. 1. kvartal 2020 vil være første rapportering som SpareBank 1 Modum anvender den endrede årsregnskapsforskriften. Prosessen med å gjennomgå effekter av endringer i forskriften er igangsatt og banken vil i delårsregnskapet for 1. kvartal 2020 gi utfyllende informasjon om effektene ved overgangen til den nye forskriften.

Banken vil benytte seg av overgangsreglene i forskriften og effektene av overgangen til ny årsregnskapsforskrift på bankens egenkapital vil bli ført mot egenkapitalen per 01.01.2020. Sammenligningstall vil ikke bli omarbeidet.

Banken forventer at overgangen til ny årsregnskapsforskrift hovedsakelig vil medføre følgende endringer i presentasjon og i innregning og måling:

- Presentasjonsmessige endringer:
  - Endret oppstillingsplan for balansen og resultat samt at utvidet resultat innføres som nytt begrep i regnskapsoppstillingen. En oppstilling over inntekter og kostnader som reverseres over resultat,

f.eks. endring i virkelig verdi for investeringer tilgjengelig for salg, og poster som ikke reverseres over resultat; f.eks. estimatavvik IAS 19 pensjon. Enkelte krav til spesifisering av egenkapitaloppstilling.

- Renteinntekter som regnskapføres etter effektiv rentes metode presenteres separat i resultatregnskapet. Renteinntekter fra de ulike balansepostene skal spesifiseres. Tilsvarende for rentekostnader
- Det kreves egne linjer for kreditttap på utlån og rentebærende verdipapirer målt til de ulike målekategoriene. Tilsvarende gjelder kreditttap på garantier og ubenyttede rammekreditter.
- IFRS 9 forventes å ha størst effekt for konsernet. Den vesentligste endringen vil være endringer i regelverket for nedskrivning av tap på utlån. Etter dagens regler skal nedskrivning for tap finne sted når det er objektive bevis for at en tapshendelse har inntruffet etter første gangs balanseføring. Etter IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kreditttap (ECL.) Fra tidspunktet for første gangs balanseføring resultatføres en andel av instrumentets forventet tap i kommende 12 måneders periode. Endringer i kredittrisikoen anses som et økonomisk tap og vil

medføre resultatføring av forventet tap over hele levetiden.

Utlån til kunder med fast rente er regnskapsført til amortisert kost, markedsverdien sikringsinstrumenter som inngår i en effektiv sikring er ikke balanseført. Ved innføring av ny årsregnskapsforskrift vil alle derivater bli innregnet og målt til markedsverdi. Fast renteutlån vil utpekes til måling til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet for å redusere et regnskapsmessig misforhold.

- Lån som kvalifiserer for overføring til SpareBank 1 Boligkreditt. Sparebank 1 Modum overfører deler av personmarkedsportefølje til boligkredittekskapet, Sparebank 1 Boligkreditt. Utlån til kunder i personmarkedet måles nå til amortisert kost, men ved innføring av ny årsregnskapsforskrift vil bli målt til virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat (OCI), da utlån til kunder i personmarkedet inngår i forretningsmodell både for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og for salg.
- Goodwill avskrives ikke etter IFRS, men er gjenstand for årlig test av verdifall. Avskrivninger på goodwill vil dermed bli tilbakeført i konsernet.

NOTE 7 – Netto renteinntekter

Morbank			Konsern	
2018	2019	Renteinntekter	2019	2018
3 430	6 098	Renter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	6 098	3 668
228 035	277 063	Renter av utlån til og fordringer på kunder	277 034	228 035
2 203	6 569	Renter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	6 569	2 203
233 667	289 730	Sum renteinntekter	289 701	233 905
		Rentekostnader		
55 822	71 662	Renter på innskudd fra og gjeld til kunder	71 274	55 821
26 944	41 210	Renter på utstedte verdipapirer	41 211	26 944
3 261	3 676	Renter på ansvarlig lånekapital	3 676	3 261
3 974	4 077	Andre rentekostnader	4 083	4 016
90 001	120 626	Sum rentekostnader	120 244	90 042
143 666	169 104	Sum netto renteinntekter	169 457	143 863

Andre rentekostnader inkluderer avgift til Sikringsfondet med kr 4,06 mill. kr i 2019.

NOTE 8 – Netto provisjons- og andre inntekter

2018	2019	Provisjonsinntekter	2019	2018
1 641	2 328	Garantiprovisjon	2 328	1 641
1 752	1 537	Verdipapiriromsetning	1 537	1 752
10 946	12 762	Forsikringstjenester	12 762	10 946
27 128	29 387	Betalingsformidling og andre provisjonsinntekter	29 387	27 128
24 139	25 802	Boligkreditt	25 802	24 139
65 607	71 816	Sum provisjonsinntekter	71 816	65 607
		Provisjonskostnader		
5 668	6 276	Andre gebyrer og provisjonskostnader	6 276	5 668
5 668	6 276	Sum provisjonskostnader	6 276	5 668
		Andre driftsinntekter		
489	596	Driftsinntekter faste eiendommer		489
		Meglerprovisjon	57 083	33 199
717		Andre driftsinntekter		717
1 207	596	Sum andre driftsinntekter	57 083	34 406
61 146	66 137	Sum netto provisjons- og andre driftsinntekter	122 623	94 345

NOTE 9 – Netto resultat fra finansielle eiendeler

Morbank			Konsern	
2018	2019		2019	2018
7 539	8 102	Sum utbytte	8 102	7 540
2 502	2 085	Inntekt fra datterselskap		
21 487	49 756	Inntekt fra felleskontrollert virksomhet	57 284	21 005
137	1 943	Netto realisert verdiendring på sertifikater og obligasjoner	1 943	137
4 596	41 234	Netto realisert verdiendring på aksjer, aksjefond og EK-bevis	6 037	4 596
(5 813)	4 380	Netto urealisert verdiendring på aksjer, aksjefond og EK-bevis	4 380	(5 813)
(1 080)	47 557	Sum netto resultat fra finansielle investeringer	12 360	(1 080)
30 449	107 500	Netto resultat fra finansielle eiendeler	77 746	27 465

NOTE 10 – Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte

Morbank			Konsern	
2018	2019		2019	2018
39 090	42 358	Lønn	69 729	55 187
5 517	5 950	Pensjoner (note 20)	6 546	5 760
11 106	13 375	Sosiale kostnader	17 788	14 209
55 713	61 684	Sum personalkostnader	94 063	75 155
2018	2019	Ansatte	2019	2018
64	67	Antall årsverk pr. 31.12:	90	78
67	71	Antall ansatte pr. 31.12:	94	81

Av totale bankinnskudd er 1,82 mill. kr bundet til skyldig skattetrekk i datterselskapet, mens skattetrekk for morbanken er sikret med garantier.

Datterselskapet EiendomsMegler 1 Modum AS oppbevarer klientmidler på egne bankkonto og har klientansvar i forbindelse med eiendomsmeglingen. I konsernregnskapet fremkommer dette som en netto fordring knyttet til provisjon.

Ytelser til ledende ansatte i 2019

Tittel	Navn	Ordinær lønn	Andre godtgjørelser	Pensjonskostnad	Sum	Lån
Adm. banksjef	Egil Meland	1 850	354	1 237	3 441	0
Banksjef økonomi/finans	Kristin M. Skinstad	1 028	89	130	1 247	9 378
Banksjef HR,marked og forr.utvikling	Kirsten H. T. Wassend	940	125	110	1 175	1 751
Banksjef kunderettet virksomhet	Lars A. Hovland	922	104	94	1 120	4 183
Sum ledende ansatte		4 740	672	1 571	6 983	15 313

Rentesubsidiering av utlån til ansatte for 2019 er beregnet til 0,89 mill. kroner målt mot beste markedsrente. Rentesubsidiering for 2018 var på 0,66 mill. kroner. Utlån til ansatte, se note 17.

Vilkår for lån til ledende ansatte og medlemmer av selskapsorganer avviker ikke fra de generelle bestemmelsene som gjelder for øvrige ansatte.

I henhold til ansettelsesavtalen har Adm. banksjef rett til å fratre ved fylte 64 år med en pensjon på 70 % av lønn på fratredelsestidspunktet. Jfr. note 22

Den øvrige ledergruppen har ikke rettigheter utover ordinær pensjon tilsvarende øvrige ansatte ref. omtale under regnskapsprinsipper (note 2 og note 22).

Godtgjørelse til de ansatte er basert på fastlønn og det foreligger ikke bonusordninger for ansatte eller tillitsvalgte. Hele styret fungerer som godtgjørelsesutvalg etter § 3 i forskrift av 01.12.2010 om godtgjørelsesordninger.

Ytelser til styret i 2019

Tittel		Honorar	Lån	Garantier
Styreleder	Trond Gewalt	150	0	-
Nestleder	John Arne Haugerud	84	486	-
Styremedlem	Tom Berget	84	7 661	-
Styremedlem	Siv Hantho	87	269	-
Styremedlem	Anne Line Berglia	84	55	-
Ansattes representant	Arnt Olav Svensli	87	2 605	-
Ansattes representant	Anne Leversby	87	4 428	-
Vararepresentanter		13	8 183	-
Sum		677	23 688	-

Ansattes representant i styret mottar også ordinær lønn, opptjener pensjonsrettigheter og mottar øvrig godtgjørelse som ikke er inkludert i tabellen over. Styret har ikke avtaler om annet vederlag enn styre-/møtehonorar.

Ytelser til generalforsamlingen i 2019

Tittel	Navn	Honorar	Lån	Garantier
Generalforsamlingens leder	Yngve Leren	40	2 821	-
Øvrige medlemmer		34	28 672	-
Sum		74	31 493	-

NOTE 11 – Andre driftskostnader – lovpålagt revisjon

Morbank			Konsern	
2018	2019		2019	2018
13 767	13 643	IT-kostnader	15 583	14 537
6 419	7 034	Markedsføring	7 740	6 995
4 665	4 173	Ordinære avskrivninger (note 12, 13)	11 143	7 925
1 683	1 997	Driftskostnader faste eiendommer	1 997	1 683
1 899	2 133	Eksterne honorarer	4 716	3 267
21 416	24 961	Øvrige driftskostnader	32 124	24 744
49 850	53 941	Sum adm. kostn. og andre driftskostnader	73 305	59 151
		Godtgjørelse til ekstern revisor		
700	849	Lovpålagt revisjon	964	778
	38	Skatterådgivning	38	0
88	75	Andre attestasjonstjenester	75	88
236	140	Andre tjenester	268	317
1 023	1 101	Sum (inklusive merverdiavgift)	1 344	1 183

Morbank har skiftet ekstern revisor i 2019. Deloitte AS har overtatt som ekstern revisor etter EY AS. Fordeling av honorar i 2019 mellom Deloitte AS og EY AS fordeler seg slik:

Morbank			Konsern	
EY	Deloitte	Godtgjørelse til ekstern revisor	Deloitte	EY
306	543	Lovpålagt revisjon	658	306
38		Skatterådgivning	0	38
75		Andre attestasjonstjenester	0	75
113	27	Andre tjenester	155	113
531	570	Sum (inklusive merverdiavgift)	813	531

NOTE 12 – Skatter

Utsatt skatt og utsatt skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende forskjeller vurderes mot hverandre innenfor samme tidsintervall. Dette innebærer at skattereduserende midlertidige forskjeller som forventes å reversere langt frem i tid, ikke kan utlignes mot skatteøkende forskjeller som forventes å reversere før.

Utsatt skatt er beregnet med 25 %. Utsatt skatt i datterselskapet EiendomsMegler 1 Modum AS er beregnet med 22 %.

Spesifikasjon av midlertidige forskjeller og beregning av utsatt skatt/utsatt skattefordel på balansedagen og spesifikasjon av grunnlag for utsatt skatt.

Forskjeller som utlignes	31.12.2019	31.12.2018	Endring	Konsern	
				31.12.19	31.12.18
Anleggsmidler	(4 721)	(3 942)	(779)	(4 759)	(3 980)
Andre eiendeler	-	-	-	-	-
Finansielle eiendeler	-	-	-	-	-
Gjeld	(1 457)	(130)	(1 327)	(1 457)	(130)
Sum utlignbare forskjeller	(6 177)	(4 072)	(2 105)	(6 215)	(4 110)
25 % utsatt skattefordel	(1 544)	(1 018)	(526)	(1 553)	(1 027)
Forskjeller som ikke utlignes					
Pensjonsforpliktelse	(9 885)	(8 877)	(1 008)	(9 885)	(8 877)
25 % utsatt skattefordel	(2 471)	(2 219)	(252)	(2 471)	(2 219)
Sum utsatt skattefordel	(4 016)	(3 237)	(778)	(4 024)	(3 246)

Nedenfor er det vist hvordan man kommer fra regnskapsmessig resultat til skattegrunnlag for beregning av overskuddsskatt.

	Konsern			
	2019	2018	2019	2018
Ordinært resultat før skatt	216 118	124 695	218 793	129 318
Permanente forskjeller	(103 930)	(26 549)	(103 925)	(26 503)
Endring midlertidige forskjeller	3 113	3 218	2 471	3 218
herav estimatavvik pensjon ført direkte mot egenkapitalen	(280)	(1 261)	(280)	(1 261)
Årets skattegrunnlag	115 021	100 103	117 060	104 773
Skattesats	25 %	25 %	0	25 %
Beregnet overskuddsskatt	28 755	25 026	29 204	26 100
Betalbar skatt på avgitt konsernbidrag	-	-	-	-
Rest betalbar skatt for inntektsåret 2018	670	929	670	929
Beregnet formuesskatt	2 186	1 879	2 186	1 879
Balanseført betalbar skatt	31 608	27 834	32 056	28 908

	Konsern			
	2019	2018	2019	2018
25 % av ordinært resultat før skatt	54 030	31 174	54 618	32 237
Formuesskatt	2 183	1 879	2 183	1 879
Permanente forskjeller	(25 981)	(6 635)	(25 979)	(6 625)
Forskjell avsatt og utliknet skatt tidligere år	(230)	(51)	(230)	(51)
Endring i midlertidige forskjeller som ikke påvirker betalbar skatt	-	-	-	-
Resultatført skattekostnad	30 000	26 367	30 589	27 441
Effektiv skattesats	13,88 %	21,14 %	13,98 %	21,22 %

NOTE 13 – Varige driftsmidler

Morbank			Konsern		
Maskiner, inventar og transportmidler	Bygninger og tomter	Sum	Maskiner, inventar og transportmidler	Bygninger og tomter	Sum
19 648	68 431	88 080	20 734	68 431	89 165
1 200	233	1 433	3 371	233	3 604
1 924	82	2 006	1 924	82	2 006
18 924	68 582	87 507	22 181	68 582	90 763
13 765	31 116	44 881	15 038	31 116	46 154
5 159	37 466	42 625	7 145	37 466	44 611
1 914	2 259	4 173	2 122	2 259	4 382
3-10 år	11-40 år		3-10 år	11-40 år	

Leide lokaler

Banken leier lokaler for avdelingene i Øvre Eiker, Nedre Eiker og Drammen. Det er betalt 1,12 mill. kroner i husleie og felleskostnader for leieforholdene i 2019. Leiekontrakten i Øvre Eiker opphører 28.02.2023. Leiekontrakten i Nedre Eiker opphører 01.10.2023. Leiekontrakten i Drammen opphører 30.09.2029. Alle leieavtalene gir banken mulighet til å forny leieavtalen i 5 nye år. Leieavtalene kan ikke termineres.

Fremleie av leide lokaler:

SpareBank 1 Modum fremleier 146 kvm (30 %) av lokalet i Øvre Eiker til EiendomsMegler 1 Modum AS, leieinntekter for dette er inntektsført med 0,3 mill. kr i 2019, avtalen løper frem til 28.02.2023 og kan ikke termineres.

SpareBank 1 Modum fremleide 75 kvm (33 %) av lokalet i Nedre Eiker til EiendomsMegler 1 Modum AS frem til 30.09.2019, leieinntekter for dette er inntektsført med kr 0,1 mill. kr.

Eide lokaler

Banken eier 2310 kvm til eget bruk i forbindelse med den ordinære driften. 43,3 kvm leies ut til datterselskapet EiendomsMegler 1 Modum AS, leieinntekter for dette er inntektsført med 0,2 mill. kr i 2019. Leieavtalen løper til 01.06.2025. Leieforholdet kan sies opp i leieperioden med 12 mnd. Varsel.

NOTE 14 – Goodwill

	Konsern Goodwill
Anskaffelseskost 01.01.2019	16 153
Tilgang	19 868
Avgang	
Utrangeringer	
Anskaffelseskost 31.12.2019	36 021
Samlede ordinære avskrivninger	9 992
Bokført verdi 31.12.2019	26 029
Ordinære avskrivninger 2019	6 761
Avskrivningssatser	5 år
Lineære avskrivninger:	

Goodwill stammer fra oppkjøp av EiendomsMegler 1 Modum AS (tidl. EiendomsMegler Dahl AS) 13.03.2018 og 01.1.2019. Samt oppkjøp og fusjon av avdelingene Modum, Hokksund, Eiker i EiendomsMegleren Ringerike Hadeland AS 01.03.2019

NOTE 15 – Kredittinstitusjoner

	31.12.2019	31.12.2018
Utlån til og fordringer på kred.inst.u.avtalt løpetid	256 278	113 642
Utlån til og fordringer på kred.inst.m.avtalt løpetid	55 000	55 000
Sum utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	311 278	168 642
Gjennomsnittlig rente	1,5%	1,0%

Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk renteinntekt/-kostnad i året i prosent av gjennomsnittlig fordring kredittinstitusjoner.

NOTE 16 – SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Kredittkort AS**SpareBank 1 Boligkreditt AS**

SpareBank 1 Boligkreditt AS er eid av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen. SpareBank 1 Modum har en eierandel på 2,09 % pr 31. desember 2019. Hensikten med kredittforetaket er å sikre bankene i alliansen stabil og langsiktig finansiering av boliglån til konkurransedyktige priser. Obligasjonene til SpareBank 1 Boligkreditt har en rating på Aaa fra Moody's. SpareBank 1 Boligkreditt erverver utlån med pant i boliger og utsteder obligasjoner med fortrinnsrett innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Som en del av alliansen kan banken overføre utlån til foretaket, og som en del av bankens finansieringsstrategi er det overført utlån til foretaket. Lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS er sikret med pant i bolig innenfor 75 prosent av takst. Overførte utlån er juridisk eid av SpareBank 1 Boligkreditt AS og banken har, utover forvaltningsrett og rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån (til nedskrevet verdi), ingen rett til bruk av lånene. Ved utgangen av desember 2019 er bokført verdi av overførte utlån 4,0 milliarder kroner. Bankens forestår forvaltningen av overførte utlån og mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på utlånene banken har overført og kostnadene i foretaket.

Mottatt vederlag for lån overført fra banken til SpareBank 1 Boligkreditt AS tilsvarer nominell verdi på overførte utlån og vurderes tilnærmet sammenfallende med lånenes virkelige verdi per utgangen av 2019 og 2018. De lånene som er overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS er svært godt sikret og har en svært liten tapssannsynlighet.

Banken har også inngått en aksjonærvtale med aksjonærene i SpareBank 1 Boligkreditt AS. Denne innebærer blant annet at banken skal bidra til at SpareBank 1 Boligkreditt AS til enhver tid har en ren kjernekapitaldekning (Core Tier 1) som tilsvarer de krav som myndigheter fastsetter (inkl krav til bufferkapital og Pilar 2 beregninger), og eventuelt å tilføre kjernekapital om den faller til et lavere nivå. SpareBank 1 Boligkreditt AS har interne retningslinjer om kjernekapitaldekning som overstiger myndighetenes krav, samt en management buffer på 0,4%. Ut fra en konkret vurdering har banken valgt ikke å holde kapital for denne forpliktelsen, fordi risikoen for at banken skal bli tvunget til å bidra anses som svært liten. Det vises i den forbindelse også til at det finnes en rekke handlingsalternativer som også kan være aktuelle dersom en slik situasjon skulle inntreffe.

Banken har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Boligkreditt AS, inngått avtaler om etablering av likviditetsfasilitet til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Dette innebærer at bankene har forpliktet seg til å kjøpe obligasjoner med fortrinnsrett for det tilfellet at SpareBank 1 Boligkreditt AS ikke kan refinansiere sin virksomhet i markedet. Kjøp av obligasjonene forutsetter at foretakets sikkerhetsmasse ikke har innført betalingsstans, slik at den faktisk er i stand til å utstede slike obligasjoner. Det foreligger derfor ingen kredittgaranti som kan påberopes i tilfelle at foretaket eller sikkerhetsmassen er insolvent. Kjøpet er begrenset til en samlet verdi av de til enhver tid neste tolv måneders forfall i foretaket. Tidligere kjøp under denne avtalen trekkes fra fremtidige kjøpsforpliktelser. Hver eier hefter prinsippalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken. SpareBank 1 Boligkreditt AS holder etter sin interne policy likviditet for de neste 6 måneders forfall. Denne trekkes fra ved vurderingen av bankenes ansvar. Det er derfor kun dersom SpareBank 1 Boligkreditt AS ikke har likviditet for de neste 12 måneders forfall at banken vil rapportere noe engasjement her mht. kapitaldekning eller store engasjementer.

SpareBank 1 Kredittkort AS

SpareBank 1 Kredittkort AS er eid av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen, og har som formål å være felles kredittkortselskap for bankens kunder. SpareBank 1 Modum har en eierandel på 1,14 % pr 31.12.2019.

SpareBank 1 Modum har inngått en aksjonæravtale med aksjonærene i SpareBank 1 Kredittkort AS og SpareBank 1 Kredittkort AS. Avtalen innebærer blant annet at banken er forpliktet til å bidra med egenkapital slik at SpareBank 1 Kredittkort AS har en forsvarlig ansvarlig kapital, og til enhver tid oppfyller de minstekrav til ansvarlig kapital som følger av lovgivning og/eller anbefalinger fra Finanstilsynet og som er nødvendig for en forsvarlig drift av SpareBank 1 Kredittkort AS. Bankens er også forpliktet til å bidra med funding av egen portefølje (total balanse). Bankens mottar provisjon fra SpareBank 1 Kredittkort AS tilsvarende bankens andel av renteinntekter fratrukket fundingkostnader og konstaterte tap (motregnet tap kan ikke overstige provisjon), bankens andel av transaksjonsinntekter samt nysalgsprovisjon.

NOTE 17 – Utlån til og fordringer på kunder

	31.12.2019	31.12.2018
Kasse-/drifts- og brukskreditter	1 144 380	1 062 648
Byggelån	231 652	220 212
Nedbetalingslån	7 212 292	6 705 716
Brutto utlån og fordringer på kunder	8 588 325	7 988 576
Herav utlån til ansatte	158 340	123 054
Av nedbetalingslån utgjør fastrente utlån		
Bokført verdi	720 847	631 768
Markedsverdi	721 320	633 755

Av bankens utlån er det utlån med avtalt fastrente som vil ha en markedsverdi som kan avvike vesentlig fra bokført verdi. For øvrige utlån med flytende rente anses bokført verdi å tilsvare markedsverdi.

Brutto kreditteksponering

	31.12.2019	31.12.2018
Eiendeler		
Kontanter og fordringer på sentralbanker	22 744	17 463
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	311 278	168 642
Brutto utlån og fordringer på kunder	8 588 325	7 988 576
Verdipapirer	957 309	846 757
Andre eiendeler	22 493	19 056
Sum eiendeler	9 902 148	9 040 495
Forpliktelser		
Garantier	253 583	215 149
Ubenyttet kreditt	782 759	734 706
Lånetilsagn	50 768	100 373
Garantirammer	44 360	44 436
Sum finansielle kredittforpliktelser	1 131 470	1 094 663
Sum kreditteksponering	11 033 618	10 135 158

SpareBank 1 Modum benytter sikkerheter for å redusere risiko avhengig av marked og type transaksjon. Bankens reelle kredittrisiko er derfor vesentlig lavere enn tabellen ovenfor viser. Sikkerheter kan for eksempel være i form av fysisk sikkerhet eller garantier. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret og kan for eksempel være bygninger, boliger eller varelager. Vurdering av sikkerhetens verdi skjer på utlånstidspunktet, og blir som hovedregel ikke oppdatert med mindre et lån anses som tapsutsatt.

Risikoklassifisering av utlån, garantier og trekkfasiliteter

Kundegruppe PM	Brutto utlån		Garantier		Ubenyttet kreditt	
	31.12.19	31.12.18	31.12.19	31.12.18	31.12.19	31.12.18
Laveste risiko	44,5 %	45,7 %	97,3 %	99,5 %	86,8 %	85,9 %
Lav risiko	29,8 %	29,6 %	2,4 %	0,0 %	12,2 %	11,8 %
Middels risiko	22,3 %	21,9 %	0,3 %	0,2 %	0,9 %	2,2 %
Høy risiko	1,5 %	1,3 %	0,0 %	0,0 %	0,1 %	0,0 %
Høyeste risiko	1,6 %	1,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Misligholdte og nedskrevne	0,4 %	0,2 %	0,0 %	0,3 %	0,0 %	0,0 %
Sum	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kundegruppe BM	Brutto utlån		Garantier		Ubenyttet kreditt	
	31.12.19	31.12.18	31.12.19	31.12.18	31.12.19	31.12.18
Laveste risiko	29,0 %	29,1 %	46,5 %	24,6 %	28,3 %	40,6 %
Lav risiko	11,9 %	20,1 %	35,9 %	59,7 %	7,3 %	11,5 %
Middels risiko	42,2 %	36,0 %	10,2 %	9,5 %	41,7 %	36,9 %
Høy risiko	10,9 %	10,8 %	5,2 %	3,4 %	20,4 %	7,1 %
Høyeste risiko	5,1 %	2,9 %	2,3 %	1,3 %	2,0 %	3,5 %
Misligholdte og nedskrevne	0,9 %	1,1 %	0,1 %	1,5 %	0,4 %	0,3 %
Sum	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Utlån og garantier fordelt etter geografisk område

	Brutto utlån		Garantier		Ubenyttet kreditt	
	31.12.19	31.12.18	31.12.19	31.12.18	31.12.19	31.12.18
Buskerud	7 527 434	7 065 582	235 990	197 723	739 572	657 097
Oslo / Akershus	672 058	613 711	687	1 531	20 867	29 630
Vestfold	213 577	156 659	12 417	10 217	1 990	8 026
Resten av landet	163 133	137 762	4 489	5 678	20 286	39 924
Utlandet	12 122	14 862	-	-	44	28
Sum utlån og garantier fordelt på geografiske områder	8 588 325	7 988 576	253 583	215 149	782 759	734 706

Utlån, garantier med mer fordelt på næringer

	Brutto utlån				Garantier				Ubenyttet kreditt			
	31.12.2019		31.12.2018		31.12.2019		31.12.2018		31.12.2019		31.12.2018	
	kr	%	kr	%	kr	%	kr	%	kr	%	kr	%
Lønnstakere og lignende	6 534 407	76,1 %	6 078 992	76,1 %	46 979	18,5 %	45 391	21,1 %	464 917	59,4 %	438 059	59,6 %
Bygg/anlegg/kraft	335 116	3,9 %	340 061	4,3 %	34 283	13,5 %	30 489	14,2 %	84 903	10,8 %	89 332	12,2 %
Primærnæring	293 537	3,4 %	281 169	3,5 %	1 223	0,5 %	1 172	0,5 %	58 341	7,5 %	66 563	9,1 %
Industri og bergverk	28 941	0,3 %	24 814	0,3 %	2 992	1,2 %	1 607	0,7 %	41 981	5,4 %	45 351	6,2 %
Varehandel, hotell og restaurantdrift	105 658	1,2 %	93 323	1,2 %	76 893	30,3 %	47 230	22,0 %	28 942	3,7 %	27 933	3,8 %
Transport	43 051	0,5 %	48 676	0,6 %	8 955	3,5 %	7 916	3,7 %	13 658	1,7 %	7 909	1,1 %
Eiendomsdrift	938 720	10,9 %	855 896	10,7 %	74 838	29,5 %	73 924	34,4 %	78 297	10,0 %	43 033	5,9 %
Tjenesteyt. næring	308 896	3,6 %	265 645	3,3 %	7 419	2,9 %	7 419	3,4 %	11 720	1,5 %	16 525	2,2 %
Sum utlån, garantier og bevilgninger fordelt på næringer	8 588 325		7 988 576		253 583		215 149		782 759		734 706	

Utvikling siste 5 år misligholdte (over 90 dager) og tapsutsatte engasjement

	2019	2018	2017	2016	2015
Brutto misligholdte engasjement over 90 dager	26 219	12 734	14 478	26 702	22 265
- individuelle nedskrivninger	803	859	859	8 470	2 482
Netto misligholdte engasjement	25 416	11 875	13 619	18 232	19 782
Øvrige tapsutsatte engasjement:	2019	2018	2017	2016	2015
Brutto tapsutsatte engasjement	17 856	14 991	1 176	1 942	2 046
- individuelle nedskrivninger	7 317	4 964	671	472	411
Netto tapsutsatte engasjement	10 539	10 027	505	1 470	1 636

Banken har ikke misligholdte eller øvrige tapsutsatte garantier.

Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevne engasjement

Tabellen viser forfalte beløp på utlån og overtrekk på kreditt/innskudd fordelt på antall dager etter forfall som ikke skyldes forsinkelse i betalingsformidlingen. Hele utlånsengasjementet er inkludert når deler av engasjementet er forfalt.

2019	Inntil 30 dager	31-60 dager	61-90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder					
Bedriftsengasjement	29 778	20 206	0	2 843	52 826
Privatengasjement	117 919	12 964	5 475	22 687	159 045
Sum	147 696	33 169	5 475	25 530	211 871

2018	Inntil 30 dager	31-60 dager	61-90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder					
Bedriftsengasjement	10 713	2 194	0	5 416	18 324
Privatengasjement	75 460	8 664	1 471	6 614	92 209
Sum	86 173	10 858	1 471	12 031	110 532

Individuelle nedskrivninger

	31.12.2019	31.12.2018
Individuelle nedskrivninger pr. 01.01	5 823	1 531
- periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuell nedskrivninger	-10	
+ økte individuelle nedskrivninger i perioden		232
+ nye individuelle nedskrivninger i perioden inkl amortiseringseffekt	2 353	4 060
- tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	-46	
Sum individuelle nedskrivninger pr. 31.12	8 121	5 823

Det er kun foretatt individuelle nedskrivninger på utlån til og fordringer på kunder. De individuelle nedskrivningene fordeler seg som følger på bedrifts- og privatmarkedet.

Individuelle nedskrivninger på;	31.12.2019	31.12.2018
bedriftsengasjement	6 916	4 764
privatengasjement	1 204	1 059
Sum individuelle nedskrivninger pr. 31.12.	8 121	5 823

Gruppededskrivninger

	31.12.2019	31.12.2018
Gruppevisse nedskrivninger pr. 01.01.	15 400	19 300
+/- periodens endring i gruppevisse nedskrivninger	3 963	-3 900
Gruppevisse nedskrivninger pr. 31.12.	19 363	15 400

De gruppevisse nedskrivningene er ikke tilordnet spesielle næringer, men avsatt ut i fra en total vurdering av engasjementene. Det er kun foretatt gruppededskrivninger på utlån til og fordringer på kunder. Gruppededskrivningene fordeler seg som følger på bedrifts- og privatmarkedet:

Gruppevisse nedskrivninger fordelt på;	31.12.2019	31.12.2018
bedriftsengasjement	12 590	10 050
privatengasjement	6 773	5 350
Sum gruppededskrivninger pr. 31.12.	19 363	15 400

Kostnadsført tap på utlån og garantier

	2019	2018
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	2 845	3 500
+/- periodens endring i gruppevisse nedskrivninger	3 963	(3 900)
+ periodens konstaterte tap som tidligere er avsatt som nedskrivning	341	-
+ periodens konstaterte tap som tidligere ikke er avsatt som nedskrivning	-	232
+/- korreksjon for amortiserte nedskrivninger	(132)	854
+/- periodens inngang på tidligere perioders kostnadsførte tap	(191)	(348)
Kostnadsført tap på utlån	6 826	338

NOTE 18 – Obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi

	31.12.2019	31.12.2018
Obligasjoner	526 812	469 692
Påløpt rente	1 541	858
Sum obligasjoner og sertifikater	528 353	470 550

Obligasjoner 2019	Pålydende	Anskaffelseskost	Markedsverdi
Obligasjoner utstedt av Kredittforetak	519 000	522 290	522 290
Ansvarlig lånekapital	4 522	4 522	4 522
Påløpt rente			1 541
Sum obligasjoner	523 522	526 812	528 353

Alle verdipapirene er børsnoterte og i NOK. Ved fastsettelsen av virkelig verdi er børskursen pr. 31.12.2019 lagt til grunn. Disse behandles regnskapsmessig som en portefølje, og vurderes til børskurs pr 31.12.2019. Gjennomsnittlig effektiv rente på obligasjoner og sertifikater utgjør 1,86 % og er beregnet ut fra 12 måneders gjennomsnittlige beholdning.

NOTE 19 – Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter

	31.12.2019	31.12.2018
Aksjer vurdert som anleggsmidler (a)	406 642	351 523
Aksjer vurdert som omløpsmidler (b)	5 088	8 407
Aksjefond vurdert som omløpsmidler (c)	17 225	13 774
Sum aksjer, andeler og grunnfondsbevis	428 956	373 704

Selskapets navn	Vår beholdning antall	Eierandel i %	Anskaffelses- kost	Bokført verdi
SpareBank 1 Boligkreditt AS, org.nr 988738387	1 592 003	2,09 %	238 837	238 837
SamSpar AS **, org.nr 977061164	66 537	7,50 %	69 252	69 252
SamSpar Utvikling DA, org.nr 987804467	882 661	4,82 %	883	883
SpareBank 1 Kredittkort AS, org.nr 975166453	32 822	1,14 %	10 188	10 188
SpareBank 1 Betaling AS, org.nr 919116749	189 029	1,02 %	5 893	5 893
SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS, org.nr 938521549	2 249	2,20 %	24 979	24 979
SpareBank 1 Markets AS, org.nr 992999101	22 446	0,75 %	4 481	4 481
Kredittforeningen for sparebanker, org.nr 986918930	920	1,80 %	948	948
Eksporfinans ASA, org.nr 816521432	188	*	2 490	2 490
EiendomsMegler 1 Modum AS, org.nr 912352331	5 000	100,00 %	47 825	47 825
PRO3484 AS, org.nr 813810182	49 000	49,00 %	49	49
SPAMA AS, org.nr 916148690	180	*	18	18
BETR AS, org.nr 995756080	26 708	2,00 %	801	801
Sum aksjer vurdert som anleggsmidler (a)			406 642	406 642

* Bankens eierandeler i disse selskapene er ubetydelige (under 1 %).

** Aksjer/ andeler i felleskontrollert virksomheter.

Ingen av anleggsaksjene er børsnoterte selskap.

Beholdningsendringer av aksjer vurdert som anleggsmidler

Inngående balanse	351 523
Tilgang	85 743
Avgang	-30 624
Utgående balanse	406 642

Bankens beholdning av omløpsaksjer og aksjefond vurderes til virkelig verdi pr 31.12.2019.

Selskapets navn	Vår beholdning antall	Eierandel i %	Anskaffelses- kost	Markeds- verdi	Bokført verdi
Omløpsaksjer					
NHY, org nr 914778271	90 000	*	3 935	2 938	2 938
DNO, org nr 921526121	125 000	*	1 527	1 446	1 446
Otello Corp ASA, org nr 974529459	44 000	*	2 204	704	704
Sum aksjer vurdert som omløpsmidler (b)			7 666	5 088	5 088

Aksjefond

First Generator A	724	*	2 000	1 991	1 991
First Globalt Fokus	5 416	*	6 000	5 221	5 221
First Nordisk Eiendom	1 000	*	1 000	1 381	1 381
Fondsfinans Global Helse	31	*	1 000	1 357	1 357
ODIN Global B	26 561	*	2 703	4 527	4 527
Garantum autocall svenske selskaper 3278	30 000	*	3 000	2 748	2 748
Sum aksjefond vurdert som omløpsmidler (c)			15 703	17 225	17 225

* Bankens eierandeler i disse selskapene er ubetydelige (under 1 %)

Resultatført verdiendring på omløpsaksjer og aksjefond utgjør – 1,1 mill. kr pr 31.12.2019

NOTE 20 – Investeringer i eierinteresser

Datterselskap og felleskontrollert virksomhet

Firma	Type	Anskaffelses- tidspunkt	Forretnings- kontor	Eierandel i prosent
Investeringer i datterselskap				
EiendomsMegler 1 Modum AS	Datter	13.03.2018	Drammen	100,0 %
Investeringer i felleskontrollert virksomhet				
Samarbeidende SpareBanker AS	FKV	19.10.1999	Oslo	7,5 %

Aksjer i datterselskap i morbank

Investeringen er bokført til anskaffelseskost i morbanken. Det foretas full konsolidering i konsernregnskapet.

2019	Aksjekapital	Antall Aksjer	Pålydende verdi	Eiendeler	Gjeld	Sum Inntekter	Sum kostnader	Års- resultat	Bokført verdi 2019
EiendomsMegler 1 Modum AS (100 %)	1 200	5 000	240	40 023	14 939	57 156	54 833	1 979	47 825
2018	Aksjekapital	Antall Aksjer	Pålydende verdi	Eiendeler	Gjeld	Sum Inntekter	Sum kostnader	Års- resultat	Bokført verdi 2019
EiendomsMegler 1 Modum AS (70,5 %)	1 150	5 000	230	18 935	11 351	33 283	28 856	3 549	21 500

Inntekt fra investering i datterselskap

Utbytte fra EiendomsMegler 1 Modum AS	2019	2018
	2 085	2 502

Investeringer i felleskontrollert virksomhet

Felleskontrollert virksomhet er bokført til anskaffelseskost i morbanken
Konserntall er presentert etter egenkapitalmetoden

Morbank			Konsern	
2018	2019		2019	2018
72 982	72 982	Balanseført verdi pr 01.01	160 609	162 071
	-3 730	Tilgang/avgang	(34 974)	
		EK-endringer	(104)	(981)
		Resultatandel	53 330	21 005
		Utbetalt utbytte	(49 756)	(21 487)
72 982	69 252	Balanseført verdi pr 31.12	129 104	160 609

Morbank			Konsern	
2018	2019		2019	2018
		Resultatandel fra Samarbeidende Sparebanker AS	53 330	19 017
		Resultatandel fra Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS	3 954	1 988
21 487	49 756	Utbytte fra Samarbeidende Sparebanker AS		
		Utbytte fra Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS		
21 487	49 756	Sum inntekt	57 284	21 005

Konsernets eierandel i felleskontrollert virksomhet

2019	Bokført					Antall		Eierandel	aksjer
	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultat	verdi 2019			
Samarbeidende Sparebanker AS	130 991	1 888	55 891	2 561	53 330	129 104	7,5 %	66 537	
Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS			3 979	26	3 954	-	0 %	-	
	130 991	1 888	59 870	2 586	57 284	129 104			

2018 (fra 01.04.2018)	Bokført					Antall		Eierandel	aksjer
	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultat	verdi 2019			
Samarbeidende Sparebanker AS	126 916	1 572	21 310	2 293	19 017	125 653	7,5 %	66 537	
Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS	39 446	4 491	2 022	34	1 988	34 955	5,25 %	568	
	166 361	6 063	23 332	2 328	21 005	160 609			

NOTE 21 – Nærstående parter

Lån til datterselskaper og felleskontrollerte virksomheter er gitt til ordinære kundevilkår. Alle tall er morbank.

	Datterselskaper	Felleskontrollerte virksomheter
Lån		
Lån utestående pr 01.01		4 458
Lån innvilget i perioden		
-Tilbakebetaling		4 458
Utestående lån pr 31.12	-	-
Renteinntekter		
Tap ved utlån		
Gjeld		
Innskudd pr 01.01	6 155	
Nye innskudd i perioden		
-Uttak	224	
Innskudd pr 31.12	5 931	-
Rentekostnader	24	

NOTE 22 – Pensjonsforpliktelser

	31.12.2019	31.12.2018
Pensjonsforpliktelse	9 455	8 244

Ansatte i banken

SpareBank 1 Modum har pr 31.12.2019 innskuddspensjon for sine ansatte. Selskapets pensjonsordning tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Banken har inngått avtale om førtidspensjonsordning til administrerende banksjef i SpareBank 1 Modum.

AFP-ordningen, gjeldende fra 2011 skal regnskapsføres som en ytelsesbasert flertaksforetaksordning og finansieres gjennom en årlig premie som fastsettes som en prosent av lønn. Det foreligger foreløpig ikke tilgjengelig informasjon for innregning av denne forpliktelsen og ordningen er derfor foreløpig behandlet som en innskuddspensjonsordning.

SpareBank 1 Modum har hatt en ordning med mulighet til å søke om gavepensjon mellom 62 år og 67 år. Ordningen er under avvikling. Det er laget en overgangsordning for ansatte som fyller 62 år innen 2021. Det er i regnskapet foretatt en avsetning med et nominelle beløp, totalt 0,4 mill. kr.

Ved beregningene er følgende forutsetninger lagt til grunn:

	2019	2018
Diskonteringsrente	2,30 %	2,60 %
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	2,30 %	2,60 %
Årlig lønnsregulering	2,25 %	2,75 %
Årlig økning i folketrygdens grunnbeløp (G)	2,00 %	2,50 %
Årlig regulering av pensjoner	0,00 %	0,00 %

Øvrige sentrale forutsetninger:	2019	2018
Uttakssannsynlighet AFP	IA	IA
Benyttet levealderstabell	K2013	K2013
Spesifikasjon av estimatavvik ført direkte mot egenkapitalen (netto etter skatt)	Morbank 2019	Morbank 2018
Estimatavvik pensjonsforpliktelser	(210)	(946)
Sum estimatavvik ført direkte mot egenkapitalen	(210)	(946)
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	Morbank 2018	Morbank 2017
Underdekning usikret ordning adm.banksjef	(9 455)	(8 244)
Balanseførte pensjonsforpliktelser inkl. aga	(9 455)	(8 244)

Årets pensjonskostnad

Morbank			Konsern	
2018	2019		2019	2018
661	754	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	754	661
148	213	Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	213	148
93	144	Arbeidsgiveravgift	144	93
903	1 110	Sum ytelsesbaserte ordninger	1 110	903
4 615	4 840	Innskuddsbaserte pensjonsordninger	5 435	4 857
5 517	5 950	Netto pensjonskostnader	6 546	5 759

Arbeidsgiveravgift er inkludert i netto pensjonskostnader.

NOTE 23 – Ansvarlig lån og fondsobligasjon

	31.12.2019	31.12.2018
SpareBank 1 Kredittkort AS	1.234	1.234
SpareBank 1 Finans-Midt Norge AS	3.288	3.288
Sum kostpris ansvarlig lån/ fondsobligasjoner	4.522	4.522

SpareBank 1 Kredittkort AS og SpareBank 1 Finans-Midt Norge AS er klassifisert som obligasjoner i balansen.

NOTE 24 – Innskudd fra og gjeld til kunder

	31.12.2019		31.12.2018	
	Beløp	Gj.snittlig rentesats %	Beløp	Gj.snittlig rentesats %
Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	4 916 510	1,0	4 784 605	0,9
Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	1 546 903	2,9	1 332 234	2,6
Sum innskudd fra kunder	6 463 414	1,1	6 116 839	1,0

Gjennomsnittrente er beregnet som et gjennomsnitt for de respektive balansepostene pr 31.12.2019.

Innskudd fordelt på næring	31.12.2019	31.12.2018
Lønnstakere og lignende	3 934 433	3 699 108
Bygg/anlegg	392 718	309 276
Vareh/hotell/rest.	112 861	110 674
Transport/komm.	111 213	114 651
Omset/drift av fast eiendom	420 694	387 958
Tjenesteyt. næring	1 153 621	1 186 634
Industri og bergverk	189 371	166 587
Primærnæringer	148 502	141 951
Sum innskudd fordelt på næring	6 463 414	6 116 839

Innskudd fordelt på geografiske områder	31.12.2019	31.12.2018
Buskerud	5 631 570	5 471 766
Oslo	170 283	186 119
Akershus	143 623	122 115
Vestfold	188 804	187 973
Øvrige	292 081	119 181
Utlandet	37 052	29 686
Sum innskudd fordelt på geografiske områder	6 463 414	6 116 839

NOTE 25 – Gjeld
Sertifikat- og obligasjonsgjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer:

		Beløp	Gj.snitt rente	Forfall
MODSB17 PRO	NO0010771553	124 993	2,2%	2020
MODSB18 PRO	NO0010790306	300 314	2,3%	2022
MODSB20 PRO	NO0010798242	170 051	2,1%	2020
MODSB21 PRO	NO0010809106	300 325	2,2%	2021
MODSB22 PRO	NO0010820756	299 953	2,0%	2021
MODSB23 PRO	NO0010826290	199 974	2,0%	2021
MODSB24 PRO	NO0010843717	300 147	2,2%	2022
MODSB25 PRO	NO0010853682	300 190	2,3%	2023
Påløpt rente		7 101		
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir		2 003 049	2,2%	

Ansvarlig lånekapital

		Beløp	Gj.snitt rente	Forfall	Ordinær call
Ansvarlig lånekapital	NO0010765043	44 933	4,7%	19.05.2026	19.05.21
Ansvarlig lånekapital	NO0010792773	44 911	3,2%	18.05.2027	18.05.22
Påløpt rente		471			
Sum ansvarlig lånekapital		90 314	3,9%		

Gjennomsnittrenten for hvert lån er beregnet på grunnlag av faktiske rentekostnader i året i % av bokført verdi. Alle lån har flytende rente basert på 3m Nibor + margin.

NOTE 26 – Egenkapital

Morbank:

	Sparebank fond	Gavefond	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2018	1 097 725	13 430	1 111 155
Resultat for regnskapsåret	186 118		186 118
Estimatavvik pensjoner	(210)		(210)
Utdelt fra gavefond		(8 475)	(8 475)
Overføring til gavefond	(15 000)	15 000	-
Sum egenkapital pr 31.12.2019	1 268 633	19 955	1 288 588

Konsern:

	Sparebankens Sum	Gavefond	Ikke kontrollerende eierinteresser	Sum Egenkapital
Egenkapital 31.12.2018	1 182 121	13 430	2 237	1 197 788
Kjøp ut minoritetsandel			(2 237)	(2 237)
Resultat for regnskapsåret	153 901			153 901
Estimatavvik pensjoner	(210)			(210)
Utdelt fra gavefond		(8 475)		(8 475)
Overføring til gavefond	(15 000)	15 000		-
Verdiregulering FKV	(104)			(104)
Sum egenkapital pr 31.12.2019	1 320 707	19 956	-	1 340 663

NOTE 27 – Kapitaldekning

Pr 31.12.2019 er kravet til bevaringsbuffer 2,5 %, systemrisikobuffer 3 % og motsyklisk kapitalbuffer 2,5 %. Disse kravene er i tillegg til kravet om ren kjernekapital på 4,5 %, slik at samlet minstekrav til ren kjernekapital er 12,5 %. I tillegg har Finanstilsynet fastsatt et pilar 2-krav for SpareBank 1 Modum på 2,5 %. Totalt minstekrav til ren kjernekapital, inkl. pilar 2-kravet, er dermed 15,0 %. Videre er kravet til Kjernekapital er 16,5 % kravet til total kapitaldekning er 18,5 % pr 31.12.2019

For 2019 foretar banken ved anvendelse av regler om kapitalkrav forholdsmessig konsolidering av eierandeler i samarbeidene gruppe, jf. Finansforetaksloven § 17-13. Banken foretar forholdsmessig konsolidering for eierandeler i SB 1 Boligkreditt AS, SB 1 Kredittkort AS og SB 1 Finans Midt-Norge AS.

Bankens investering i datterselskapet Eiendomsmegler Dahl AS faller inn under størrelsesunntaket i CRR/CRD IV forskriftens § 17, og det utarbeides således ikke kapitaldekning på konsolidert nivå.

SpareBank 1 Modum benytter standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko.

Bankens mål om ren kjernekapital er minimum 15,5 % og målet for total kapitaldekning er 19,0 % for morbank.

Forholdsmessig konsolidering

(Hele tusen kr)	31.12.2019	31.12.2018
Ren kjernekapital	1 261 720	1 118 190
Kjernekapital	1 288 425	1 144 986
Ansvarlig kapital	1 408 708	1 271 562
Totalt bergningsgrunnlag	6 618 028	6 874 979
Ren kjernekapital	19,1 %	16,3 %
Kjernekapitaldekning	19,5 %	16,7 %
Kapitaldekning	21,3 %	18,5 %
Uvektet kjernekapitaldekning (Leverage Ratio)	8,5 %	8,1 %

Morbank

(Hele tusen kroner)	31.12.2019	31.12.2018
Opptjent egenkapital	1 268 633	1 097 725
Avsatt til gaver	19 956	13 430
Balansført egenkapital	1 288 588	1 111 155
Verdiendring som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse (AVA)	-23	-23
Fradrag for direkte og indirekte investering i selskaper i finansiell sektor	-230 907	-220 157
Ren Kjernekapital	1 057 659	890 975
Kjernekapital	1 057 659	890 975
Fondsobligasjoner	-	-
Fradrag for direkte og indirekte investering i selskaper i finansiell sektor	-	-
Kjernekapital	890 975	860 371
Tidsbegrenset ansvarlig kapital	89 844	89 773
Fradrag for direkte og indirekte investering i selskaper i finansiell sektor	-1 846	-1 914
Ansvarlig kapital	1 145 656	978 834
Riskoveid beregningsgrunnlag		
Lokale og regionale myndigheter	21 282	
Institusjoner	78 235	40 991
Foretak	1 795 792	1 785 895
Massemarked	3 002	2 485
Pantesikkerhet i eiendom	2 664 390	2 601 182
Forfalte engasjementer	23 649	13 935
Obligasjoner med fortrinnsrett	26 352	33 067
Andeler i verdipapirfond	15 703	16 203
Egenkapitalposisjoner	185 042	146 930
Øvrige engasjementer inkl utsatt skatt	75 023	72 551
Sum kredittrisiko	4 888 471	4 713 239
Motpartsrisiko derivater (CVA-risiko)	4 269	2 973
Operasjonell risiko	517 287	393 101
Totalt beregningsgrunnlag	5 410 027	5 109 313
Kapitaldekning		
Ren kjernekapitaldekning	19,5 %	17,4 %
Kjernekapitaldekning	19,5 %	17,4 %
Kapitaldekning	21,2 %	19,2 %
Bevaringsbuffer (2,5 %)	135 251	127 733
Motsyklisk buffer (2,0 %)	108 201	102 186
Systemrisikobuffer (3,0 %)	162 301	153 279
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	405 752	383 198
Minimumskrav til ren kjernekapital (4,50 %)	243 451	229 919
Pilar 2-krav (2,5 %)	135 251	127 733
Tilgjengelig ren kjernekapital	273 205	150 125
Uvektet kjernekapitaldekning (Leverage ratio)	10,5 %	9,6 %

NOTE 28 – Finansielle derivater

Swap avtaler	Nominelt beløp		Virkelig verdi	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Sikring av utlån til og fordringer på kunder	690 000	575 000	-1 972	-8 759
Sum	690 000	575 000	-1 972	-8 759

Nominelt beløp tilsvarer det referansebeløp (hovedstol) som er avtalt i bytteavtalene og som er grunnlag for beregning av renter og avkastning. Virkelig verdi tilsvarer det banken vil betale/motta ved realisasjon av avtalene. Gjennomsnittlig gjenstående løpetid er 3,4 år.

Sikringsinstrumentene er ikke balanseført da de på balansedagen er ansett å være effektive. Instrumentene sikrer virkelig verdi av balanseførte eiendeler og gjeld. Mer-/mindreverdi på instrumentene motsvares av tilsvarende mer-/mindreverdi på siktingsobjektene (utlån, innskudd og innlån).

NOTE 29 – Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er den risiko banken har for å ikke kunne gjøre opp sine forpliktelser. Ved årsskifte hadde banken disponible ubenyttede trekkfasiliteter i andre finansinstitusjoner på til sammen 40 mill. kroner. Innskuddsdekningen var 76,0 % pr 31.12.19.

Restløpetiden for balanseposter pr 31.12.2019

	På fore- spørsel	1 mnd. til 3 mdr.	fra 3 mdr. til 1 år	fra 1 år til 5 år	over 5 år	uten restløp.	totalt
EIENDELSPOSTER							
Kontanter og fordringer på sentralbanker						22 744	22 744
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	256 278			55 000			311 278
Utlån til og fordringer på kunder	7 839 994	23 770	35 276	544 734	117 067		8 560 841
Obligasjoner og sertifikater og andre rentebærende verdipapirer				526 587	1 644		528 231
Øvrige eiendeler med restløpetid	381 265		4 016				385 280
Eiendeler uten restløpetid						112 931	112 931
Sum eiendeler	8 477 537	23 770	39 292	1 126 321	118 711	135 675	9 921 306
GJELDSPOSTER							
Innskudd fra og gjeld til kunder	5 262 393	1 195 291	5 730				6 463 414
Øvrig gjeld med restløpetid		124 993	170 052	1 700 901	89 844		2 085 790
Gjeld uten restløpetid	73 628					9 885	83 513
Gavefond						19 956	19 956
Egenkapital						1 268 633	1 268 633
Sum gjeld og egenkapital	5 336 021	1 320 284	175 782	1 700 901	89 844	1 298 474	9 921 306
NETTO LIKV.EKSP. PÅ BALANSEN	3 141 516	-1 296 514	-136 490	-574 580	28 867	-1 162 798	
Poster utenom balansen:							
Ikke-balanseførte fin. instrumenter	0	-	-	-	-	-	-
NETTO LIKVIDITETSEKSPONERING	3 141 516	-1 296 514	-136 490	-574 580	28 867	-1 162 798	-

NOTE 30 – Garantiansvar

Garantiansvar fordelt på garantiformer	31.12.2019	31.12.2018
Betalingsgarantier	202 183	169 422
Kontraktsgarantier	26 113	29 680
Annet garantiansvar	25 288	16 046
Sum garantiansvar	253 583	215 149

Det er i tillegg gitt en garanti overfor SpareBank 1 SMN på 225 mill. kroner i forbindelse med funksjonen som engrosbank for betalingsformidling.

NOTE 31 – Pantstillelser

Det er innskudd og deponert obligasjoner på 479 mill. kroner som sikkerhet for opptak av F-lån i Norges Bank. F-lån er det instrumentet som primært blir brukt for å tilføre likviditet til banksystemet fra Norges Bank. F-lån er lån mot sikkerhet i verdipapirer til fast rente og gitt løpetid. Løpetiden på F-lån varierer og avhenger av likviditetssituasjonen i banksystemet.

NOTE 32 – Markedsrisiko knyttet til renterisiko

Renterisiko oppstår som følge av at rentebærende eiendeler og forpliktelser har ulik gjenstående rentebindingstid. Den totale renterisikoen kan splittes i fire elementer::

- Basisrisiko
- Administrativ renterisiko
- Spreadrisiko

Bankens styre har vedtatt rammer for den totale renterisikoen. Banken styrer renterisikoen mot det ønskede nivå på plassering og innlån gjennom rentebinding samt ved bruk av derivater.

Basisrisikoen er den verdiendring på bankens eiendeler og gjeld som finner sted når hele rentekurven parallellforskyver seg. Denne risikoen er vist i tabellen nedenfor ved at renterisiko er beregnet som effekten på instrumentenes virkelige verdi av en renteendring hvor hele rentekurven forutsettes å parallellforskyve seg med ett prosentpoeng. Det er ikke tatt hensyn til administrativ renterisiko, dvs. effekten av at det i praksis vil gå noe tid fra renteendring inntreffer i markedet til banken har fått justert vilkårene på innskudd og utlån med flytende rente, derfor er ikke utlån til kunder og innskudd til kunder med flytende rente tatt med i tabellen nedenfor. Finansavtaleloven krever som hovedregel minimum seks ukers varslingsfrist ved renteøkning på utlån til personkunder og åtte uker ved rentereduksjon på innskudd.

Spreadrisikoen er risikoen for at markedets prising av de enkelte utstedere ikke endrer seg tilsvarende som de underliggende referanserentene, for eksempel statsrentene eller swaprentene..

Basisrisiko	31.12.2019	31.12.2018
Obligasjoner og sertifikater	-659	-587
Fastrenteutlån	-24 077	-23 060
Fastrenteinnskudd	29	67
Sertifikatlån		
Obligasjonslån	2 607	2 213
Derivater	23 685	21 459
Renterisiko ved 1 prosentpoeng endring	1 585	92
Skatt (25% / 27%)	-396	-23
Total renterisiko, effekt på resultat etter skatt	1 189	69

Negativt fortegn indikerer at banken taper på en renteoppgang.

Til generalforsamlingen i SpareBank 1 Modum

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert SpareBank 1 Modums årsregnskap som viser et overskudd i selskapsregnskapet på tkr 186 118 og et overskudd i konsernregnskapet på tkr 153 902. Årsregnskapet består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til SpareBank 1 Modum per 31. desember 2019 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet SpareBank 1 Modum per 31. desember 2019 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om andre lovmessige krav*Konklusjon om årsberetningen*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsen om samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000

«Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 12. februar 2020
Deloitte AS

Henrik Woxholt
statsautorisert revisor

Erklæring fra styret og administrerende banksjef

Vi bekrefter at årsregnskapet for perioden 1. januar 2019 til 31. desember 2019, etter vår beste overbevisning, er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av SpareBank 1 Modums eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet. Vi bekrefter også at opplysninger i årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til banken, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor.

Styret i SpareBank 1 Modum

Vikersund, 12. februar 2020

Trond Gewalt
Trond Gewalt
styrets leder

John-Arne Haugerud
John-Arne Haugerud
nestleder

Tom Berget
Tom Berget

Siv Hantho
Siv Hantho

Anne Line W. Berglia
Anne Line Berglia

Arnt Olav Svensli
Arnt Olav Svensli

Anne Leversby
Anne Leversby

Egil Meland
Egil Meland
adm. banksjef

SpareBank1 Modum gavetildeling 2019

Allmenntilgite gaver					
MODUM TRESKJÆRERGRUPPE	2 000	TRO OG LYS MODUM	20 000	Plantfeltet og Sevalsjordets velforening	20 000
SIMOA ROSEMALEKLUBB	2 000	FISKUM IDRETTSLAG	20 000	EGGEDAL SKOLE OG UNGDOMSKORPS	20 000
DANSEKLUBBEN MODUM, SIGDAL OG KRØDSEKAD	3 000	GEITHUS TURNFORENING	20 000	MODUM FRIIDRETTSKLUBB	20 000
DROLSUM SANITETSFORENING	3 000	MODUM RC KLUBB	20 000	MODUM HAGELAG	20 000
MS GRUPPA MODUM	3 000	RAFTING NMT LADIES	20 000	MODUM HUSFLIDSLAG	20 000
MODUM SPELL OG DANSELAG	3 000	SKOTSELV RULLEKLUBB	20 000	TV-AKSJONEN/BØSSEBÆRERE	20 000
PALETTEN 85	3 000	SØNDRE MODUM SKYTTERLAG	20 000	MODUM KARATEKLUBB OG BRASILIANSK JIU JITSU	20 875
SNARUM BYGDEKVINNELAG	3 000	VESTRE SPONE IF	20 000	STRAND KRETS FISKEFORENING	22 000
DROLSUM BÅTFORENING	5 000	GEITHUS MUSIKKORPS	20 000	GLOMSRUDKOLLEN JÆGER OG FISKEFORENING	25 000
MODUM BYGDEUNGDOMSLAG	5 000	HEGGEN GOSPEL	20 000	DROLSUM IDRETTSFORENING	25 000
MODUM TRAVBANE	5 000	KOR O2	20 000	DEADWOOD CITY WESTERNKLUBB	25 000
SØNDRE HOVDESKOGEN VEL	5 000	KOR RUSTICUS	20 000	MODUM BAD	25 000
VIKERSUND BRIDGEKLUBB	5 000	MODUM KAMMERKOR	20 000	PROSJEKT GORDON JOHNSEN	
ØST-MODUM BYGDEKVINNELAG	5 000	ÅMOT HORN MUSIKK	20 000	OG MODUM BADS NERVESANATORIUM	25 000
ØSTRE ÅMOT VEL	5 000	BINGEN BALLKLUBB	25 000	SMK-VIKING	25 000
MODUM LOKALLAG FOR UTVIKLINGSHEMMEDE	5 000	FLYING TEAM VIKERSUND HOPP	25 000	TANGEN LOKALHISTORISK FORENING	25 000
NORDRE MODUM BYGDEKVINNELAG	5 000	EIKER, MODUM OG SIGDAL FORSVARSFORENING	25 000	SPLEIS - SPAREBANK1 VM QUIZ	25 000
KONGSBERG BORDTENNISKLUBB	5 000	MODUM BARNETEATER	25 000	I L MOINGEN	30 000
MODUM INNEBANDYLAG	5 000	KODEKLUBBEN MODUM	30 000	AKSENT HÅVARD SVENDSRUD	30 000
MODUM JAKT- OG SPORTSSKYTTERE	5 000	ÅMOT OG OMEGN FISKEFORENING	30 000	FELLESKORPS I MODUM	30 000
BRUNES GRENDELAG	5 000	NORSKE REDNINGSHUNDER		SPLEIS - TV-AKSJONEN "CARE"	30 000
VIKERSUND NORMISJON	5 000	KONGSBERG OG OMEGN LAG	30 000	GAVE KANORACE	30 000
JELSTAD JULETRELAG	7 000	MODUM BORDTENNISKLUBB	30 000	SNARUM SKYTTERLAG	34 000
SIGDAL MENIGHET	7 000	MODUM FOTBALLKLUBB	30 000	SNARUM GRENDELAG	35 000
MIDTFYLKE LOKALLAG AV N.B.F	8 000	MODUM KYOKUSHINKAI KARATEKLUBB	30 000	ÅMOT JENTE OG GUTTEKORPS	35 000
MODUM KUNSTFORENING	8 000	MODUM ØRIENTERINGSLAG	30 000	FRISKIS & SVETTIS MODUM	38 759
BUSKERUD HAREHUNDKLUBB	10 000	MODUM SVØMMEKLUBB	30 000	MODUM FRIIDRETTSKLUBB	40 000
GEITHUS PENSIJONISTFORENING	10 000	MODUMREVVYEN	30 000	ÅMOT IDRETTSFORENING - SUNDBYBAKKEN	40 000
GRANSTAD VELFORENING	10 000	DROLSUM IDRETTSFORENING	40 000	ÅMOT IDRETTSFORENING - FOTBALL	40 000
KLØTTEFOSS SAMFUNNSHUS A/L	10 000	HAUGFOSS IDRETTSFORENING	40 000	SKOTSELV GRENDEUTVALG	40 000
KONGSRUD SANITETSFORENING	10 000	I L MOINGEN	40 000	SAMFUNNSHUSET FOLKVANG BA	50 000
KONGSRUD VEL	10 000	SIGDAL OG ROSTHAUG HESTESPORTSLAG	40 000	UNDRINGSUKA DA	50 000
LIENGJØRDET VELFORENING	10 000	SIMOSTRANDA IL	40 000	ÅMOT IDRETTSFORENING - HÅNDBALL	50 000
MODUM KFUK-KFUM-SPEIDERE	10 000	MODUM MENIGHET	50 000	INTERNASJONAL LØRDAG	50 000
MODUM PINSEMENIGHET	10 000	GEITHUS IDRETTSLAG	50 000	ØSTMODUM GRENDELAG	50 000
MODUM ROTARYKLUBB	10 000	MODUM FRIIDRETTSKLUBB	50 000	FISKUM IDRETTSLAG	50 000
SAND BÅTFORENING	10 000	MODUM SKISENTER AS	50 000	MODUMREVVYEN	50 000
SIMOA 4H	10 000	NEDRE SIGDAL IDRETTSFORENING	50 000	STREETWORKOUT PARK	50 000
STALL TAJET	10 000	VESTFOSSEN IDRETTSFORENING	50 000	SPLEIS - LØP FOR VANN og FURUMOMILA	50 000
VIKERSUND PENSIJONISTFORENING	10 000	VIKERSUND IDRETTSFORENING	50 000	MODUM FRIIDRETTSKLUBB	60 000
VIKERSUND VEL	10 000	ÅMOT IDRETTSFORENING	50 000	ÅMOT BARNEGOSPEL	75 000
ÅMOT PENSIJONISTFORENING	10 000			STEINBERG IDRETTSFORENING	75 000
DIABETESFORBUNDET MODUM	10 000	Totalt allmenntilgite gaver	1 817 000	STIFTELSEN VIKERSUND MENIGHETSSENTER	86 000
HLF MODUM OG SIGDAL	10 000	Prosjektsøknader		FISKUM IDRETTSLAG	100 000
MODUM REVMATIKERFORENING	10 000	SPLEIS - MODUM RØDE KORS BARNEHJELPEN	5 000	GEITHUS IDRETTSLAG - SKIGRUPPA	100 000
RADIO MIDTFYLKET AS	10 000	ELEVRÅD ENGER SKOLE	10 000	MODUM BORDTENNISKLUBB	100 000
STIFTELSEN GAUSDAL LEIRSTED	10 000	FAU HOKKSUND BARNESKOLE	10 000	VIKERSUND IDRETTSFORENING - KLUBBHUSET	100 000
HEGGESJØVEIEN SA	10 000	FAU SYSLE SKOLE	10 000	VIKERSUND IDRETTSFORENING - VOLLEYBALL	100 000
MODUM SJAKKLUBB	10 000	FURUKVISTEN 4H	10 000	FLYING TEAM VIKERSUND HOPP	110 000
FORENINGEN NORDEN MODUM	10 000	SIMOA 4H	10 000	SIMOSTRANDA IL	114 590
HOLLEIA 4H	10 000	VIKERSUND IDRETTSFORENING - JUBILEUM	10 000	VIKERSUND IDRETTSFORENING - HÅNDBALL	114 860
LHL MODUM	10 000	ÅMOT IDRETTSFORENING - JUBILEUM	10 000	MODUM MOTORSPORTKLUBB	150 000
MODUM FOTOKLUBB	10 000	BLÅVEISEN 4H	10 000	SPLEIS - BIL TIL MODUM RØDE KORS	150 000
MODUM HISTORIELAG	10 000	FAU BUSKERUD SKOLE	10 000	ÅMOT IDRETTSFORENING - KLUBBHUSET	200 000
MODUM HUSFLIDSLAG	10 000	MARI LASSEN KAMSVAA	10 000	HAUGFOSS IDRETTSFORENING	200 000
MODUM SWINGKLUBB	10 000	HOLE VELFORENING	10 000	NMK-MODUM OG SIGDAL	200 000
MODUM TREKKSPILLKLUBB	10 000	KOR RUSTICUS	10 000	NEDRE SIGDAL IDRETTSFORENING	250 000
SMK-VIKING	10 000	MODUM BORDTENNISKLUBB	10 000	GEITHUS IDRETTSLAG - SKØYTEGRUPPA	285 000
STIFTELSEN VIKERSUND MENIGHETS-SENTER	10 000	MODUM JANITSJAR	10 000	STIFTELSEN MODUM BLAAFFARVEVERKET	400 000
RØSTVANG SA	15 000	SØNDRE MODUM UNGDOMSSKOLE	12 000	ZURF MODUM	2 150 000
FURUMO CURLING KLUBB	15 000	KOR O2	12 000		
MODUM CYKLEKLUBB	15 000	DISCO FOLKVANG	15 000	Totalt prosjekter	6 658 584
SYKKELKAMERATENE	15 000	SOLHOV GRENDEHUS	15 000		
DISCO FOLKVANG	15 000	SCENEN ER DIN	16 000	Totalt gaver	8 475 584
SYSLE BLANDEDE KOR	15 000	MODUM SJAKKLUBBS UNGDOM	17 500		
BYGDEMUSIKKENS VENNER		FRISKIS & SVETTIS MODUM	20 000		
I KRØDSHERRAD OG OMEGN	20 000	MODUM SOKN, FAGUTVALG FOR MUSIKK	20 000		

Redegjørelse om samfunnsansvar

Menneskerettigheter

Konsernet har ikke utarbeidet egne retningslinjer på dette området. Risikoen for brudd på menneskerettigheter er liten, da foretaket har sin forretningsdrift i Norge og dermed opererer i samsvar med lover, regler og konvensjoner.

a) Opplysninger om retningslinjer o.l.

I stedet for egen retningslinje anses området å være dekket gjennom konsernets etiske regler som angir hovedprinsipper for hvordan ansatte og tillitsvalgte i konsernet skal opptre og hvilke holdninger som skal ligge til grunn for beslutninger i gitte situasjoner.

Utover dette har SpareBank 1 Banksamarbeidet DA på vegne av SpareBank 1-alliansen innarbeidet krav til overholdelse av menneskerettigheter i sin innkjøpspolicy.

b) Omsetting til handling

Konsernet møter samfunnet og kundene gjennom våre medarbeidere. For at konsernet skal fylle sin rolle i samfunnet og næringslivet på en god måte og oppnå den nødvendige troverdighet, er det viktig at våre medarbeidere evner å:

- Opptre profesjonelt og tillitvekkende
- Identifisere og reflektere over etiske problemstillinger
- Ta opp og diskutere etiske problemer med kolleger eller ledere
- Begrunne sine beslutninger på en saklig måte

Vi anser det som viktig å utvikle holdninger som skaper tillit hos kunder og i samfunnet for øvrig. Like viktig er det å utvikle et kritisk skjønntil egne og andres vurderinger og å kunne si fra når det er behov for dette. En finansiell rådgiver forventes å kunne håndtere etiske utfordringer på forsvarlig måte og kunne redegjøre for sine valg. Det fordrer god kompetanse i etikk. Alle nyansatte får en gjennomgang av våre etiske retningslinjer. Retningslinjene er dynamiske fordi verden rundt oss endrer seg, og for å ta høyde for dette, evalueres retningslinjene en gang pr. år.

For å sikre bred forståelse for og forankring av

prinsippene i daglig arbeid har alle medarbeidere gjennomført en e-læring i løpet av året, samt en gjennomgang av retningslinjene en gang i året.

SpareBank 1 Gruppens innkjøpspolicy krever at alle innkjøpsavtaler inkluderer et vedlegg om samfunnsansvar. Det følger en varslingsplikt fra leverandørens side, og pålegges også plikt til å følge opp underleverandører. Brudd på bestemmelsene om samfunnsansvar anses som kontraktsbrudd og kan gi grunnlag for heving av avtalen.

c) Vurdering av resultat

Dagens ordning fungerer hensiktsmessig etter konsernets vurdering. For banken er det gjennomført en organisasjonsundersøkelse som viser at de etiske retningslinjene bidrar til forbedret arbeidsmiljø, noe som understreker hensiktsmessig policy.

d) Forventninger fremover

Konsernet vil fortsette arbeidet med å hindre brudd på menneskerettigheter gjennom sine to policyer. Begge policyer vil være gjenstand for regelmessig oppdateringer fremover.

Arbeidstakerrettigheter

SpareBank 1 Modum har som mål å være en attraktiv og inkluderende arbeidsplass for medarbeidere i alle aldersgrupper og livsfaser. Konsernet legger til rette for at balansen mellom arbeid, hjem og fritid skal være god for alle medarbeidere. Konsernet ønsker også å hjelpe de ansatte med å opprettholde en god helse gjennom å stimulere til fysisk aktivitet.

a) Opplysninger om retningslinjer o.l.

Konsernet har et omfattende og robust rammeverk på organisasjonsområdet som skal sørge for at arbeidstakerrettighetene blir oppfylt. Blant annet personalhåndbok, HMS-håndbok, sikkerhetshåndbok, IA-avtale og de etiske retningslinjer.

Konsernet gjennomfører hvert år en organisasjonsundersøkelse. Resultatene fra denne undersøkelsen arbeides med og følges opp ved rapportering til styret, ledelse og tillitsvalgte. I tillegg jobbes det med tiltak på avdelingsnivå.

SpareBank 1 Modum ligger helt på toppen i alliansen i denne undersøkelsen.

b) Omsetting til handling samt e) arbeidsmiljøet og f) oversikt over iverksatte tiltak som har betydning for arbeidsmiljøet

Konsernet har ulike utvalg for å sikre at disse retningslinjene, prinsippene, prosedyrene og standardene blir omsatt til handling. Blant annet ansettelsesutvalg, SAMU, tillitsvalgte, verneombud, bedriftshelsetjeneste og Min Helsebank.

Konsernet gjennomfører årlig organisasjonsundersøkelser som tar temperaturen på viktige forhold relatert til arbeidsmiljøet. Resultatene av undersøkelsen diskuteres regelmessig med SAMU og følges opp ved rapportering til styret, ledelse og tillitsvalgte. Det arbeides med eventuelle forbedringstiltak ned på avdelingsnivå.

c) Vurdering av resultat samt g) skader og ulykker og h) sykefravær

Alle utvalg har gjennomført møter i året som gikk etter egne, oppsatte planer. Bedriftshelsetjenesten har gjennomført livsstilssjekk, og en ekstra oppfølging rundt tema «trakassering og mobbing». Vi har også registrert en nedgang i sykefraværet. Konsernet vurderer dette som et godt og hensiktsmessig arbeid. Vi arbeider kontinuerlig med helsefremmende tiltak for å sikre oss at langvarig fravær ikke skyldes faktorer på arbeidsplassen.

Organisasjonsundersøkelsen i 2019 viser blant annet at medarbeidere opplever godt samspill med kollegaer og ledere, og 81 % av medarbeiderne opplever mestring og utvikling i sitt arbeid. Konsernet vurderer dette som et svært godt resultat.

Arbeidsmiljøet er godt, og det er utarbeidet rutiner for området helse, miljø og sikkerhet som følges i den daglige virksomhet. Det ble ikke rapportert om personskader eller ulykker i 2019.

Det utøves internkontroll i henhold til forskrift om systematisk helse, miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter. Konsernet er medlem av Eiker og Modum Bedriftshelsetjeneste som deltar i arbeidsmiljøutvalgets møter. Sykefra-

været var 3,41 % i 2019, mot et mål på 4,0%. Konsernet er godt fornøyd med resultatet, som skyldes et godt og systematisk nærværarbeid.

d) Forventninger fremover

Basert på det systematiske arbeidet som gjennomføres på dette område forventer konsernet å opprettholde sitt høye nivå for arbeid med arbeidstakerrettigheter og arbeidsmiljø også fremover. Konsernet forventer ingen vesentlige endringer i rammebetingelsene for dette arbeidet i nær framtid

Likestilling og ikke-diskriminering

Konsernet skal arbeide målrettet for å fremme likestilling og hindre diskriminering på bakgrunn av kjønn, nedsatt funksjonsevne, etnisk opprinnelse, hudfarge, språk, religion og livssyn.

Konsernet vil oppleves som fremtidsrettet og utviklingsorientert. Vi ønsker å bidra til å løse

viktige samfunnsutfordringer, bidra til høyere yrkesdeltakelse, økt verdiskapning og et konkurransedyktig arbeidsmiljø. Det er viktig for oss å speile markedets og samfunnets forventninger.

a) Opplysninger om retningslinjer o.l

Konsernet har utarbeidet et prinsipp for ansettelser i alle lederposisjoner som forventer at begge kjønn er representert blant toppkandidatene til den gjeldende posisjonen.

Varslingssystemet for konsernet har utarbeidet egen rutine for varsling av kritikkverdige forhold, herunder alle former for trakassering og annen utilbørlig opptreden slik som mobbing og seksuell trakassering, diskriminering, kriminelle forhold og forhold der liv og helse er i fare.

b) Omsetting til handling

For å sikre god representasjon av begge kjønn i utvelgelsesprosessen følger bankens ansettelsesutvalg opp forventningen om representasjon av begge kjønn når det gjelder forskjellige

posisjoner. Konsernet har i sin personalpolitikk målsatt likestilling mellom kjønn. Målsettingen om at det ikke skal være lønnsforskjell mellom kvinner og menn i banken for medarbeidere i samme type stilling, anses som oppfylt. Det kan være lønnsforskjeller mellom stillinger ut fra stillingsinnhold og krav til kvalifikasjoner.

Konsernet tilpasser både arbeidsoppgaver og de fysiske forutsetninger for at personer med nedsatt funksjonsevne kan fungere godt i arbeidshverdagen. Nedsatt funksjonsevne skal ikke være til hinder for å kunne konkurrere om stillinger i banken.

Varsler som mottas blir kvalitetssikret og vurdert før de videresendes konsernets varslingsgruppe, som består av leder for risikostyring og compliance, banksjef HR og marked og HR konsulent. Varslingsgruppen består av personer fra Ernst & Young.

c) Vurdering av resultat

Konsernets ledergruppe består i dag av 50 %

kvinner og 50 % menn. Andelen kvinner i høyere avlønnede stillinger øker. Dette skyldes både høyere utdannelsesnivå, men også at banken aktivt har redusert antall stillinger med lavere krav til utdanning.

I løpet av de siste årene har konsernet mottatt en intern varslingslinje. Tiltak vurderes som gode og hensiktsmessige.

d) Forventninger fremover

For å styrke arbeidet for likestilling og ikke diskriminering ytterligere planlegger konsernet i det kommende året å utarbeide en egen retningslinje for bankens arbeid samt å formulere en målsetting for kvinneandelen i lederposisjoner.

Sosiale forhold

Konsernet er en betydelig og aktiv samfunnsaktør i Modum og blir mer og mer synlig også i Eiker og i Drammensområdet. Vi er levende opptatt av det som skjer i regionen, og gjennom vårt samfunnsengasjement ønsker konsernet å stimulere til økt verdiskapning. Engasjement overfor kunder, vår region og egne ansatte er verdier som preger virksomheten. Konsernet er engasjert og opptatt av at konsernets kunder skal lykkes, hvordan vår region utvikler seg samt at konsernets ansatte skal ha interessante og utviklende arbeidsoppgaver.

a) Opplysninger om retningslinjer o.l.

Konsernets mål for vår sponsorvirksomhet er å bidra til trivsel og vekst i regionen. Vi har derfor valgt å fokusere på sponsorobjekt som jobber for et bredt og positivt tilbud i lokalmiljøene. Alle sponsoravtalene er basert på en kommersiell samarbeidsavtale hvor målet er gjensidig engasjement. Konsernet støtter prosjekter som skaper engasjement, som har verdi over tid og gir nytte og glede til mange som bor i vårt markedsområde. Barn og unge er en viktig del av målgruppen for konsernets gavetildelinger. Disse representerer vår fremtid. Gode vilkår for barn og unge gir gode vilkår for vår region. Konsernet ønsker å støtte gode tiltak som kommer allmenheten til gode. Det skal satses på bredde fremfor smale målgrupper, og lag fremfor enkeltutøvere. Konsernet tildeler gaver i kategoriene kunst og kultur,

utdanning og forskning, idrett og friluftsliv og samfunnsutvikling. Konsernets arbeid innen sosiale forhold er aktiviteter ut over den klassiske arbeidshverdagen. Her inngår blant annet sosiale aktiviteter, sponsorat og undervisning i nærmiljøet. Konsernet har retningslinjer for årlig gjennomføring av teambuilding arrangementer og sosiale sammenkomster for ansatte. Konsernet har også retningslinjer på at overskudd skal deles i lokalmiljøet gjennom sponsorat og gavemidler.

b) Omsetting til handling

Bankens gavefond tilføres en betydelig del av vårt overskudd. Midler fra dette fondet deles hvert år ut til allmenntilgjengelige formål og til konkrete prosjekter innenfor kultur, idrett, utdanning og næringsliv.

Konsernet gjennomfører årlig ca 60 timer undervisning for 10. trinn på ungdomsskole og for 2. trinn på videregående skole, totalt ca. 14 klasser i konsernets markedsområde for å bidra til en god forståelse av egen økonomi.

c) Vurdering av resultat

Vi er i dag sponsorer til mer enn 75 lag og foreninger med smått og stort, og vi opplever at våre bidrag i mange sammenhenger er avgjørende for at økonomien i foreningene skal være sunn.

d) forventninger fremover

Dagens ordning vurderes til å fungere etter hensikten og det er ikke planlagt ytterligere arbeid utover kontinuerlig støtte til konsernets interesser.

Det ytre miljø

SpareBank 1 Modum er en selvstendig lokal aktør med forretningsdrift i Modum og nedover mot Drammen. Som følge av dette har konsernet hovedfokus på bærekraft, vekst og utvikling i de lokalsamfunnene banken er en del av. Konsernet har lokalt fokus, men vi må også ta globale hensyn i all vår virksomhet.

SpareBank 1 Modum har jobbet med bærekraft siden sin oppstart i 1841. Bevisst og ubevisst. Når vi nå jobber mer med mulighetene og ansvaret som ligger innen bærekraft i konsernet,

har vi ambisjoner om å vesentlig forsterke vår positive og redusere vår negative påvirkning på mennesker, miljø og samfunn.

Konsernet er en sterk aktør i vårt lokale marked og har vært det i lang tid. Konsernet påvirker sitt ytre miljø gjennom egen drift, utlånsaktivitet og investeringsmuligheter for sine kunder. Utlånsaktivitet og investeringsmuligheter vurderes å ha en ikke ubetydelig påvirkning på bankens ytre miljø.

Kreditt er et av konsernets største virksomhetsområder og et område der konsernet har stor mulighet til å bidra til bærekraftig kreditt. Vi ser et økt bransjefokus på dette område, og vi skal være posisjonert på linje med ledende aktører når det gjelder bærekraftig kreditt.

- Jobbe kontinuerlig for en bærekraftig kredittportefølje
- Bidra til at våre kunder skal ha et bevisst forhold til bærekraft og klimarisiko, og forvente at de inntar en aktiv holdning til egen praksis på dette feltet.

Overordnet skal kunden drive i samsvar med gjeldende lover og forskrifter og kontinuerlig arbeide for å leve opp til internasjonalt anerkjente konvensjoner og avtaler innen menneskerettigheter, klima, miljø og økonomi.

Forventninger fremover og planlagte tiltak

Konsernet forventer at betydningen av et godt bærekraftsarbeid vil fortsette å øke fremover. Konsernet har i 2019 styrket sitt bærekraftsarbeid ved å ansette en egen bærekraftsansvarlig og planlegger følgende tiltak for kommende år:

Tiltak a) Fortsettelse av kartlegging av tilgjengelig informasjon vedr. påvirkning på det ytre miljøet. Hensikten er å øke forståelse for egen påvirkning og utvikle hensiktsmessig reduserende tiltak.

Tiltak b) Ferdigstille konsernets bærekraftstrategi. Bærekraftstrategien skal være retningsgivende for vårt arbeid med bærekraft, og støtte medarbeidere og ledere i konsernets beslutninger og daglige virke.

I tillegg ønsker konsernet å se nærmere på rapportering i henhold til TCFD som er anbefalt rapporteringsform på miljø fra Finans Norge. Dette vil øke konsernets transparens og kan bidra til ytterligere bevisstgjøring i hele konsernet.

Bekjempelse av korrupsjon

Konsernet har som formål gjennom sitt arbeid med antihvitvasking å forebygge og avdekke transaksjoner med tilknytning til utbytte av straffbare handlinger eller med tilknytning til terrorhandlinger.

a) Opplysninger om retningslinjer o.l

Arbeidet med antihvitvasking er styrt gjennom policy, virksomhetsspesifikke retningslinjer og rutiner for tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering.

b) Omsetting til handling

Årlig opplæring og oppdatering for alle ansatte på antihvitvaskingsområdet er nedfelt i konsernets retningslinjer.

Det er høyt fokus på opplæring i og etterlevelse av interne antihvitvaskingsrutiner og -regelverk. Årlig opplæring og oppdatering for alle ansatte på antihvitvaskingsområdet er nedfelt i konsernets retningslinjer. Det blir blant annet gjennomført e-læringskurs, og avdelingsvise casediskusjoner.

Gjennom 2019 har konsernet styrket sine rutiner når det gjelder risikoklassifisering og legitimering av eksisterende og nye kunder. I tillegg har AHV-området fått større fokus og det operative AHV-ansvaret i konsernet er underlagt hvitvaskingsansvarlig som er en del av konsernledelsen. Arbeidet med elektronisk overvåking av transaksjoner ble utkontraktert til felles AHV-enhet i Banksamarbeidet DA i 2017,

og de gjennomfører løpende overvåking basert på virksomhetsspesifikk risikovurdering.

c) Vurdering av resultat

Ovennevnte tiltak har bidratt til profesjonalisering av arbeidet, samt økt fokus og forbedret kompetanse hos ansatte innenfor AHV-området, og ikke minst for bekjempelse av identitetstyveri, svart økonomi og terrorfinansiering.

d) Forventninger fremover

Videre arbeid består av kontinuerlig overvåking og opplæring i regler og policydokumenter. Området er også gjenstand for kontinuerlig intern revidering og videreutvikles i takt med vurderinger knyttet til dette arbeidet. I 2020 vil vi gjennomføre et større internt prosjekt sammen med EY, der formålet med internrevisjonen er å gi styret og ledelsen en uavhengig evaluering av bankens etterlevelse av hvitvaskingsregelverket.

SpareBank 1 Modums tillitsvalgte

Generalforsamling

Innskytervalgte forstandere:

Yngve Leren, leder	Åmot
Boye Arntzen, nestlede	Åmot
Hilde S. Grønhovd	Geithus
Vegard Jelstad	Geithus
Kristi Marie Aasand	Hokksund
Pål Stenbro	Vikersund
Grete Leversby Letmolie	Skotselv
Ola Bjølgerud	Vikersund
Hanneke Van Riet Molenaar	Vikersund

Innskytervalgte vararepresentanter:

1. Lene Weum	Åmot
2. Halvor Andreas Hartz	Åmot
3. Anne-Grethe Jacobsen	Vikersund

Representanter valgt av de ansatte:

Gro Spone	Vikersund
Øyvind Blix	Vikersund
Lars Willy Danielsen	Åmot

Ansattes vararepresentanter:

1. Johan Stærkebye	Vikersund
2. Hans Thore Grøterud	Vikersund

Styre:

Trond Gewalt, styreleder
 John Arne Haugerud, nestleder
 Siv Hantho
 Tom Berget
 Anne Line Berglia
 Anne Leversby, ansattes representant
 Arnt Olav Svensli, ansattes representant

Vararepresentanter styre:

Ole Eivind Svendby
 Kari Mette Høstvik

Tove Beate Jelstad, for de ansatte
 Ole Gunnar Fidjestøl, for de ansatte

Revisjon:

Statsaut. revisor Henrik Woxholt
 Deloitte AS

SpareBank
MODUM

SpareBank 1 Modum
NO 937 889 186

Telefon 915 02270
post@sb1modum.no
www.sparebank1.no/modum

SpareBank 1 Modum
Postboks 114
3371 Vikersund

Avdelinger:
Vikersund, Vikersundgt. 29
Åmot, Lilleåsgt. 2A
Hokksund, Stasjonsgt. 61
Mjøndalen, Strandveien 39-41